Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

5-йил чиқиши
№ 80 (1084)
19 АПРЕЛЬ ШАНБА 1958 ЙИЛ
Баҳоси 20 тийин

Қишлоқ хўжалик ходимлари! Колхоз тузумини янада ривожлантириш ва машина-трактор станцияларини қайта ташкил қилиш тўғрисидаги Қонун социалистик қишлоқ хўжалигини янада ўстиришнинг янги ажойиб истиқболларини очиб беради. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини кескин суратда ривожлантириш юзасидан партия томонидан ишлаб чиқилган тадбирларни амалга ошириш учун қунт билан курашингиз!

(КПСС Марказий Комитетининг 1 Май Чақириқларидан).

Савдо хизматини янада яхшилайлик

Совет халқи Коммунистик партия раҳбарлигида партиямиз XX съезди ва КПСС Марказий Комитети кейинги Пленумларининг қарорларини оғишмай амалга ошириб, хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида катта ютуқларни қўлга киритмоқда. Саноатимиз ва қишлоқ хўжалигимизнинг кейинги йиллар давомида кескин юксалиши халқимиз моддий ва маданий фаровонлигининг янада яхшиланишини таъминламоқда.

КПСС Марказий Комитети ва Совет Иттифоқи Министрлар Совети «Болалар учун кийим-кечак ва пойафзал ишлаб чиқаришни кенгайтириш, хилларини кўпайтириш ва сифатини яхшилаш тўғрисида» қарор қабул қилдилар. Шунингдек, СССР Министрлар Совети аҳолига сотиш учун мебель ишлаб чиқаришни кўпайтириш тўғрисида махсус қарор қабул қилди. Бу, Коммунистик партия ва Совет ҳукумати аҳолининг кундан-кун ўсиб бораётган эҳтиёжлари тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилаётганлигини кўрсатувчи яққол далилдир.

Меҳнаткашларнинг моддий ва маданий фаровонлиги тобора юксалиб бораётганлиги натижасида меҳнаткашларнинг кенг истеъмол товарларига бўлган талаблари ҳам ўсиб бормоқда, аҳолининг харид қуввати ошмоқда. Халқимиз тобора яхши кийинмоқда, уйларини янада хурустроқ жиҳозламоқда. Меҳнаткашлар кийим-кечак, уй-рўзғор буюмлари, оёқ кийимлари, мебеллар, маданий моллар, автомашиналар ва бошқа товарларни тобора кўпроқ истеъмол қилмоқдалар.

Аҳолига савдо хизматини янада яхшилаш, кенг истеъмол моллари билан таъминлаш соҳасида катта ютуқлар қўлга киритилганлигига қарамасдан, бу соҳада ҳали катта камчиликлар бор. Савдо ташкилотларининг иш фаолияти аҳолининг тобора ўсиб бораётган талаблари даражасида эмас. Умуман областимиз бўйича товар ишлаб чиқаришнинг ўсиши билан савдо тармоқларининг ўсиши ўртасида катта диспропорция бор. Савдо тармоқларининг ўсиши товар оборотининг ўсишидан 4-5 марта орқада қолмоқда. Область матлубот союзи қишлоқ жойларда, айниқса узоқ яйловларда маданий савдони ривожлантиришга етарли эътибор бермаётир. Чирчиқ савдо бўлими, Янгийўл савдо бўлими, Ўзбекистон металлургия заводи ОРСи ва бошқа бир қанча ташкилотлар умумий овқатланиш ишини яхши ташкил этмаётирлар. «Главголодностепторг» раҳбарлари қурувчилар ва хизматчилар учун зарур товарлар етказиб бериш масаласига масъулиятсизлик билан қарамоқдалар.

Савдо ходими — Совет давлатининг савдо сиёсатини амалга оширувчидир. У, аҳолининг талаб ва эҳтиёжлари билан бирга яшаши, халққа хизмат қилишдек ўзининг олижаноб бурчини шараф билан бажариши керак. Савдо ходими ўзининг ҳалол ва виждоний меҳнати билан, иш маданияти билан, харидорларга бўлган муомаласи билан ҳамманинг ҳурматига сазовор бўлиши лозим.

Яқинда Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети КПСС Марказий Комитети ва ССР Иттифоқи Министрлар Советининг «Болалар учун кийим-кечак ва пойафзал ишлаб чиқаришни кенгайтириш, хилларини кўпайтириш ва сифатини яхшилаш тўғрисида»ги қарорининг Ўзбекистон ССРда бажарилиш тадбирлари тўғрисидаги масалани муҳокама қилди ва бу соҳада кенг тадбирлар белгилади. Шу муносабат билан савдо ташкилотлари олдида жуда катта ва шарафли вазифалар турибди. Улар аҳоли учун, айниқса болалар учун хилма-хил ва сифатли товарлар етказиб беришни ташкил этишлари, харидорларнинг талаб ва эҳтиёжларини қунт билан ўрганишлари ва уни қондириш ҳақида ғамхўрлик қилишлари лозим.

Харидорларга савдо хизматини ва иш маданиятини янада яхшилаш учун катта ташкилий ишлар ҳам олиб бормоқ керак. Харидорлар конференцияларини ўтказиб туриш, бу конференцияда меҳнаткашларнинг савдо ташкилотлари адресига айтилган танқидий мулоҳазалари ва фикрларини эшитиш ва умумлаштириш, шу асосда аҳолига савдо хизматини янада яхшилаш тадбирларини кўриш керак. Харидорлар конференциясига савдо ташкилотларига кенг истеъмол товарлари етказиб бераётган саноат корхоналари ходимларини ҳам таклиф этиш мақсадга мувофиқдир. Токи улар ўзларининг адресларига айтилган ижобий ва танқидий фикрлардан хулоса чиқариб олсинлар!

Айрим саноат корхоналари савдо ташкилотларига сифатсиз, аҳоли талабларини қондирмайдиган товарлар юбормоқдалар. Жумладан, Ўрта Чирчиқ ва Чирчиқ саноат комбинатлари ана шундай харидорларнинг талабини қондирмайдиган сифатсиз товарлар ишлаб чиқармоқдалар. Бу эса харидорларнинг, савдо ходимларининг ҳақли эътирозига сабаб бўлмоқда.

Кенг истеъмол товарлари ишлаб чиқараётган саноат корхоналари ўз маҳсулотларининг сифатли бўлиши учун курашишлари, аҳолига бежирим, арзон ва харидорбоп товарлар етказиб беришлари зарур.

Аҳолига савдо хизматини янада яхшилаш, меҳнаткашларнинг кенг истеъмол товарларига бўлган эҳтиёжларини тўла қондириш масаласи партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлик фаолиятига ҳар тарафлама боғлиқдир. Товарларнинг савдо тармоқларига, кенг истеъмолчиларга ўз вақтида етказилиши, саноат корхоналари ишлаб чиқараётган маҳсулотларнинг сифатли бўлиши устидан контроллик қилиш, савдо ташкилотларини ишончли, ташкилотчи кадрлар билан мустаҳкамлаш партия ва совет ташкилотларининг диққат марказида турсин. Маданий савдони намунали ташкил этган савдо ташкилотлари, энг яхши сотувчилар, шунингдек сифатли, арзон ва харидорбоп маҳсулот ишлаб чиқараётган илғор корхоналар тажрибасини кенг оммалаштириш лозим.

— Савдо ва умумий овқатланиш ходимлари, — дейилади КПСС Марказий Комитетининг 1 Май Чақириқларида, — **хизмат кўрсатишнинг юксак маданияти учун курашингиз, меҳнаткашларнинг эҳтиёжларини тўла қондирингиз!**

Шубҳа йўқки, партиямиз Марказий Комитетининг майолди Чақириқларидан руҳланган савдо ташкилотларининг ходимлари партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлигида илғор совет савдоси шуҳратини янада баланд кўтарадилар, аҳолига савдо хизматини яна ҳам яхшилайдилар, меҳнаткашларнинг талаб ва эҳтиёжлари учун зарур товарларни тобора кўпроқ етказиб берадилар.

Совет савдо хизматини партия ва ҳукуматимиз томонидан қўйилаётган юксак вазифалар даражасига кўтариш — савдо ходимларининг шарафли бурчидир.

Область районларида чигит ва маккажўхори экишнинг бориши тўғрисида 1958 йил 18 апрелгача бўлган МАЪЛУМОТ

(планга нисбатан процент ҳисобида)

Районларнинг номи	Чигит экиш	Квадрат-уялаб экиш	Маккажўхори экиш	Квадрат-уялаб экиш
Бекобод	52,1	37,6	30,9	22,4
Бўёвут	47,5	46,5	17,2	14,0
Гулистон	44,4	25,8	17,1	4,0
Верхне-волинск	36,1	21,2	15,0	2,0
Пискент	34,7	8,3	25,0	1,0
Бўка	34,6	12,9	59,1	—
Оққўрғон	34,6	16,6	16,4	—
Ўрта Чирчиқ	26,5	10,0	19,5	—
Октябрь	21,4	3,5	20,0	—
Чиноз	19,3	2,5	6,0	—
Мирзачўл	19,1	15,1	6,6	—
Янгийўл	17,4	2,8	51,7	6,3
Ўртасарой	17,0	8,0	10,0	—
Калинин	17,0	—	24,5	—
Сирдарё	16,3	7,0	26,5	10,0
Орджоникидзе	9,7	7,5	20,3	2,0
Юқори Чирчиқ	5,7	—	6,2	—
Қуйи Чирчиқ	4,9	5,2	28,2	1,3
Оҳангарон	2,3	—	3,2	3,0
Бўстонлиқ	1,6	—	14,2	—
Паркент	—	—	2,5	—

Колхозларда пахтани контрактация қилиш тартиби тўғрисида

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1958 йил 17 апрелдаги қарори

КПСС Марказий Комитети ва ССР Иттифоқи Министрлар Советининг «Қишлоқ хўжалигини планлаштириш практикасини ўзгартириш тўғрисида» 1955 йил 9 мартдаги қарори мамлакат қишлоқ хўжалигини юксалтиришда катта роль ўйнади, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун мавжуд имкониятлардан яхшироқ фойдаланиш ишида колхозчиларнинг ташаббусини авж олдириб юборди.

Бироқ, пахтакор районларда бу қарор тўла равишда татбиқ қилинмади ва ҳақиқатда бу районларда планлаштиришнинг эски тартиби сақланиб қолдики, шу тартибга кўра тайёрлаш ташкилотлари контрактация шартномаларида колхозларга давлатга топшириладиган пахтанинг ялпи ҳажминигина белгилаб бериб қолмасдан, шу билан бирга пахта экиладиган майдоннинг ва пахта ҳосилдорлигининг миқдорини ҳам белгилаб бермоқдалар.

Бундай практика колхозларнинг пахта экиладиган майдонларни кенгайтириш ва пахтанинг ҳосилдорлигини ошириш ишидаги ташаббусини маълум даражада бўғиб қўяди.

«Колхоз тузумини янада ривожлантириш ва машина-трактор станцияларини қайта ташкил қилиш тўғрисида» КПСС Марказий Комитети февраль Пленуми қарор чиқариб ва СССР Олий Совети Қонун қабул қилиб, техникага эга бўлган колхозларда пахта етиштиришни анча кўпайтириш учун янги қўшимча имкониятлар вужудга келтирилаётган бир вақтда пахтакор районларда қанча ерга пахта экишни белгилаб беришдан иборат мавжуд тартибга айниқса йўл қўйиб бўлмайди.

Қишлоқ хўжалигини планлаштиришнинг янги тартибини пахтачиликда амалга оширишда рўй бераётган мазкур жиддий камчиликларни йўқотиш, колхозлар ва колхозчиларнинг пахта етиштиришни янада кўпайтиришдан манфаатдорлигини ошириш мақсадида КПСС Марказий Комитети ва ССР Иттифоқи Министрлар Совети **қарор қиладилар:**

1. Пахтани контрактация қилиш шартномаларида пахтакор колхозларда экиладиган пахта майдонининг ва пахта ҳосилдорлигининг миқдорларини белгилаб беришдан иборат амалдаги тартиб бекор қилинсин. Колхозларда пахта тайёрлаш бундан буён ҳам контрактация тартибида ўтказилсин. Пахтани контрактация қилиш учун колхозлар билан тузиладиган шартномаларда экин майдонининг ва пахта ҳосилдорлигининг миқдорлари кўрсатилмасдан, тайёрланадиган пахтанинг ҳажми кўрсатилсин.

2. Иттифоқчи республикалар компартияларининг марказий комитетларига, область ва район партия комитетларига, иттифоқчи ва автоном республикаларнинг министрлар советларига, пахтакор республикалардаги меҳнаткашлар депутатлари область ва район Советларининг ижроия комитетларига ҳосилдорликни ошириш тадбирларини ўтказиш билан бир вақтда колхозларда ва совхозларда янги ерларни, партов ва бўз ерларни ўзлаштириш ҳамда шу ерлардан пахта, беда, маккажўхори ва бошқа суғориладиган экинлар экиш учун фойдаланиш ҳисобига суғориладиган ерларнинг янада кенгайтирилиши устидан раҳбарликни кучайтириб ва контроллик ўрнатиб, ҳақиқатда пахта экилиб келган майдонларнинг камайтирилишига йўл қўймаслик вазифаси топширилсин.

3. СССР Госпланига, СССР Қишлоқ хўжалик министрлигига ва СССР Молия министрлигига шу қарорга мувофиқ колхозларда пахтани контрактация қилиш тўғрисидаги таклифларни пахтакор республикаларнинг Министрлар Советлари билан биргаликда ишлаб чиқиб, икки ой муддат ичида КПСС Марказий Комитетига ва СССР Министрлар Советига шу таклифларни тақдим этиш, шунингдек амалдаги устама мукофотлар тўлаш системаси ўрнига пахта етиштириш ва тайёрлашни рағбатлантирадиган тадбирлар ишлаб чиқиш топширилсин.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ — ССР ИТТИФОҚИ МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

Ўртоқ К. Е. Ворошилов Варшавага келди

ВАРШАВА, 17 апрель. (ТАСС). Польша Халқ Республикасининг пойтахти — янгидан тикланган Варшава бугун СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошиловни ва унинг ҳамроҳларини кутиб олди. Меҳмонлар Польша Халқ Республикаси Давлат кенгашининг таклифига мувофиқ, дўстлик визити билан Польша Халқ Республикасига келдилар.

Польша пойтахти тантанали тус олган. Кўчалар ва майдонлар Совет ҳамда Польша давлат байроқлари билан, «Азиз меҳмонни, поляк халқининг дўсти Климент Ефремович Ворошиловни самимий ва қизғин табриклаймиз!», «Социалистик ҳамкорлик мамлакатларининг бузилмас бирлиги мустаҳкамлансин!», «Яшасин Совет Иттифоқи ва Польша халқларининг абадий дўстлиги!» деб ёзилган транспарантлар билан безатилган.

Варшаванинг бош вокзали Совет Иттифоқи ва Польша Халқ Республикасининг давлат байроқлари билан безатилган. Ўртоқ К. Е. Ворошиловни ва унинг ҳамроҳларини кутиб олиш учун Польша Халқ Республикаси Давлат кенгашининг раиси А. Завадский, Польша Бирлашган Ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари В. Гомулка, Министрлар Советининг раиси Ю. Циранкевич, Польша Бирлашган Ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари С. Ендриховский, И. Лога-Совиньский, Е. Моравский, Э. Охаб, Польша Бирлашган Ишчи партияси Марказий Комитетининг секретарлари З. Клишко, В. Яросинский, сейм маршали Ч. Вицех, Давлат кенгаши раисининг ўринбосари С. Кульчинский, Министрлар Совети раисининг ўринбосари З. Новак, министрлар ва бошқа жамоат ҳамда давлат арбоблари бу ерга келдилар. Варшавадаги совет элчихонасининг дипломатик составти, бошқа мамлакатларнинг Варшавадаги дипломатик ваколатхоналарининг аъзолари ва ходимлари ҳам вокзалда ҳозир бўлдилар.

Тантанали марш садолари остида ўртоқ К. Е. Ворошилов ва унинг ҳамроҳлари вагондан чиқиб келадилар. Улар А. Завадский, В. Гомулка, Ю. Циранкевич билан ҳамда Польша давлатининг бошқа раҳбарлари билан дўстларча қўл беришиб кўришадилар. Совет Иттифоқи ва Польша Халқ Республикаси давлат гимнларининг садолари янграйди. К. Е. Ворошилов ва А. Завадский фахрий қоровул олдидан ўтадилар. Шундан кейин К. Е. Ворошилов ва бошқа совет меҳмонлари министрлар билан, дипломатик корпус аъзолари билан кўришадилар.

Вокзал олди майдонида Польша пойтахти меҳнаткашларининг оммавий митинги бўлди. Митингга Варшава корхоналари ва қурилишларининг минглаб ишчилари, студентлар, ёшлар тўпланди. Улар қўлларига байроқлар, ранг-баранг транспарантлар, байроқчалар кўтариб келганлар. Болалар совет меҳмонларига ва Польша Халқ Республикасининг раҳбарларига гулдасталар тақдим этадилар.

К. Е. Ворошилов, А. Завадский, В. Гомулка, Ю. Циранкевич, Е. А. Фурцева, К. Т. Мазуров ва бошқалар трибунага чиқадилар. А. Завадский табрик нутқи сўзлади.

Шундан кейин СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов нутқ сўзлади. Митинг қатнашчилари уни узоқ давомли овация ва «Яшасин қадрли меҳмонимиз ва поляк халқининг дўсти Ворошилов!» деган хитоблар билан кутиб оладилар.

Шундан кейин ўртоқ К. Е. Ворошилов ва унинг ҳамроҳлари, шунингдек Польша давлатининг раҳбарлари автомашиналарга тушадилар ва совет меҳмонлари учун ажратилган резиденцияга томон йўл оладилар. Вокзалдан тортиб резиденцияга қадар бутун йўл давомида ўртоқ К. Е. Ворошиловни ва Польша давлатининг раҳбарларини Польша пойтахтининг минглаб аҳолиси табриклади. Улар К. Е. Ворошилов шарафига, совет меҳмонлари шарафига, Польша ва Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги абадий ва бузилмас дўстлик шарафига табрик сўзларини айтдилар.

Ўртоқ К. Е. Ворошилов шарафига Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг Сиёсий бюросида қабул маросими

ВАРШАВА, 18 апрель. (ТАСС). Польша Бирлашган Ишчи партияси Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси кеча КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов ва унинг ҳамроҳлари шарафига қабул маросими ўтказди.

Қабул маросимида Польша томонидан Польша Бирлашган Ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари В. Гомулка, Польша Бирлашган Ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари А. Завадский, С. Ендриховский, И. Лога-Совиньский, Е. Моравский, Э. Охаб, Ю. Циранкевич, Польша Бирлашган Ишчи партияси Марказий Комитетининг секретарлари Е. Альбрехт, З. Клишко, В. Яросинский, Ташқи ишлар министри вазифасини бажарувчи М. Нашковский ҳозир бўлдилар.

Кўп болали оналарнинг мукофотланиши

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кўп болали оналардан 5—9 бола туққан ва тарбиялаб ўстирган 1554 онани меҳнаткашлар депутатлари Бухоро, Тошкент ва Сурхондарё область Советлари ижроия комитетларининг тақдимига мувофиқ, СССР Олий Совети Президиуми номидан орден ва медаллар билан мукофотлади.

Кўп болали оналардан 305 она I, II ва III даражали «Оналик шуҳрати» орденлари билан ҳамда 1249 она I ва II даражали «Оналик медали» медаллари билан мукофотланди. (ЎзТАГ).

1-«ДАЛВАРЗИН» СОВХОЗИНИНГ ОЛТИНЧИ БЎЛИМИ ЧИГИТ ЭКИШ ПЛАНИНИ ОШИРИБ БАЖАРДИ

БЕКОБОД. (Телефон орқали). Кеча 1-«Далварзин» совхозининг олтинчи бўлими областда биринчи бўлиб чигит экиш планини ошириб бажарди.

Бўлим ишчилари ва механизаторлари кўклам экиш кампаниясини ҳамкорликда ғоят уюшқоқлик билан ўтказдилар ва пландаги 760 гектар ўрнига 780 гектар ерга сифатли қилиб чигит экдилар. Квадрат-уялаб чигит экиш плани 500 гектар ўрнига 700 гектар қилиб бажарилди.

Кўпчилик майдонларда чигит бир текис униб чиқа бошлади. Бўлим ишчилари ғўза қатор ораларини биринчи парвариш қилишга тайёргарлик кўрмоқдалар.

Чигит экишни муваффақиятли тугаллашда Н. Абубакиров, Г. Чепишев ва Ш. Норқулов ўртоқлар бошлиқ трактор-далачилик бригада аъзолари ғайрат билан ишладилар. Бу бригадаларнинг 92 гектардан 125 гектаргача бўлган пахта майдонларига чигит квадрат-уялаб экилди.

Ёғингарчилик кунларда ҳам экиш ишларини намунали ташкил қилиб, экишни тез ва сифатли тугаллаган 1-«Далварзин» совхозининг олтинчи бўлим бошқарувчиси ўртоқ Т. Назаровга, бўлим бош агрономи Чулаковга, колонна механиги Мажидовга, трактор-далачилик бригадасининг бошлиқлари Абубакиров, Чепишев ва Норқулов ўртоқларга Тошкент область совхозлар трестининг буйруғи билан ташаккур эълон қилинди ва улар қўл соатлари билан мукофотландилар.

ВЛКСМнинг XIII съезди

Ҳар кун комсомол, партия, жамоат ташкилотларидан съезд номига табрик телеграммалари келмоқда. Бундай телеграммалар ҳозир мингдан ошиб кетди. Комсомол ташкилотлари ўзларининг меҳнат соҳасидаги шонли ғалабалари ва ўқишдаги муваффақиятлари тўғрисида рапорт бермоқдалар, съезд кунларида минглаб йигитлар ва қизлар Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзининг шонли сафларига кираётганлиги ҳақида хабар қилмоқдалар. Чет мамлакатлардан ҳам жуда кўп телеграммалар келмоқда.

СССР Фанлар академиясининг президенти академик **А. Н. Несмеянов** сўзга чиқиб, совет фани ходимлари номидан съездни қизғин табриклади. Бу залда, — деди у, — ҳамма касбларнинг намояндалари тўпланган. Мамлакатимизда унумли меҳнатнинг ҳамма турлари баббаравар ҳурмат қилинаётганлиги, баббаравар самарали бўлаётганлиги бизни жуда қувонтиради. Чунки шу меҳнатларнинг ҳаммаси битта умумий мақсадга — жамиятни бахтли-саодатли қилишга бизни йўллайди, ижодий ғайрат ва улуғ муваффақиятларга кенг имконият очиб берадиган тинч, бахтиёр турмуш қуриш сари олға боришга руҳлантиради.

Техниканинг тараққий қилаётганлиги, — деди нотиқ, — бизнинг кўз олдимизда инсонни жисмоний меҳнатнинг оғир ва зарарли формаларидан озод қилмоқда. Бурлоқлар, тош чақувчилар, қурилаётган иморатларнинг тепасига ғишт етказиб берувчилар, ер ҳайдовчи деҳқонларнинг жуда оғир ишлари ўтмишда қолиб кетди.

Президент Ватанимиз фанининг ажойиб муваффақиятлари ва бу муваффақиятлар олимлар, инженерлар, мастерлар, ишчилар, агрономлар, колхозчилар кенг коллектив ижодкорлигининг самараси эканлиги тўғрисида гапиради. Бу жуда катта ишда қатнашиш ёшларни тарбиялашнинг энг яхши мактабидир. Ўртоқ Несмеянов ёшларга бахтиёрлик, социалистик Ватан бахт-саодати йўлида қилаётган қизғин, илҳомбахш ижодий ишларида муваффақиятлар тилади.

Омск шаҳар комсомол комитетининг секретари **В. А. Карпенко** сўзга чиқиб, бундай деди:

— Минглаб комсомоллар жонажон партиямизнинг чақириғига жавобан ўзлари ўрганиб қолган жойларни, қулай квартираларини ташлаб, қариндош-уруғлари ва дўст-ёрлари билан хайрлашиб, бизнинг Сибирга, қурилишларда ишлаш учун келдилар. Фақат Омскнинг ўзидагина нефть маҳсулотларини қайта ишлаш бўйича Европадаги энг катта заводни қуришда, электрлаштирилган темир йўл қурилишида ишламоқ учун олти мингга яқин ватанпарвар ёшлар келди. Ўртоқ Карпенко Бошқирдистон, Москва, Ростов, Белгород, Куйбишев областларининг комсомол ташкилотларига ажойиб кишиларни юборганликлари учун ташаккур айтади.

Нотиқ шаҳар комсомолларининг уй-жой қурилишида қатнашаётганлигини гапириб берди. Бундан юз йилча муқаддам Достоевский Омскни келиб кўриб, уни «ифлос шаҳарча» деб айтган эди, — дейди ўртоқ Карпенко, — ҳозирги вақтда Омск гул ва дарахтларга сероб кўркам шаҳар бўлиб қолди. Комсомоллар ва ёшлар шаҳарни обод қилиш ва кўкаламзорлаштиришни ўзлари учун жонажон иш деб ҳисобламоқдалар. Фақат кейинги икки йилнинг ўзидагина комсомолларнинг кучи билан шаҳар кўчаларига бир миллион тубдан кўпроқ дарахт ўтқазилди.

СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари **А. А. Сурков** айтдики, съезд делегатлари томонидан адабиёт ва санъат шаънига айтилган танқидлар бу соҳадаги ишларнинг аҳволи тўғрисида ҳақли равишда қилинаётган жонкуярликнинг ўзидир. Бундай танқид қилинаётганлигининг сабаби шуки, совет ёшларини тарбиялашдек катта вазифаларни ҳал қилаётган комсомол адабиёт ва санъат соҳасидаги камчиликларни ҳаммадан кўра яхшироқ кўриб турибди. Ўртоқ Сурков совет шоирлари, ёзувчилари, драматургларининг ишлари тўғрисида гапириб, ўз нутқининг асосий қисмини Ватанимиз адабиётининг янги кадрларига бағишлади ва кекса бўғиндан бўлган ёзувчилар ёш адабиётчиларнинг ўсиши тўғрисида Горький сингари ғамхўрлик қилишлари лозим, деди. Пировардида шоир комсомол XIII съездига атаб ёзган ўзининг шеърини ўқиб берди.

Халқимиз ўз армиясини, ўз ҳарбий денгиз флотини, оташин муҳаббат билан севади. Ватан ҳимоячиларининг сафларида хизмат қилиш ҳар бир совет йигитининг ҳаётида муҳим воқеадир. Комсомол Қуролли Кучларга бақувват йигитлар етказиб бермоқда. Делегатлар съездни табрикламоқ учун келган Қуролли Кучлар вакилларини гулдурос қарсаклар билан кутиб олиб, Улуғ Октябрь ғалабаларини қўлига қурол ушлаб қўриқлаб турган кишиларга бўлган мана шу умумхалқ муҳаббатини, шу қуролли кучлар учун бўлган фахрланишни изҳор қилдилар.

Залда бўлганларнинг ҳаммаси кишини ҳаяжонлантирувчи манзарани ўз кўзлари билан кўрдилар. Солдатлар, матрослар, турли қўшинларнинг жангчилари, суворовчилар ва нахимовчилар саф тортиб шаҳдам қадам ташлаб залга кириб келдилар. Улар орден ленталари тақилган жанговар байроқларни, ҳарбий денгиз байроғини олдинда кўтариб кирдилар.

Икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони **А. П. Шилин** Совет Қуролли Кучларининг жангчилари номидан съездга жанговар салом топширди. Биз, — деди у, — ҳарбий ёшларнинг сиёсий тарбиясини ҳормай-толмай яхшилайверамиз, жанговар техникани, қуролни ўрганамиз, интизомни, тартибни, уюшқоқликни мустаҳкамлаймиз. Ерда ва осмонда, денгизларда ва океанларда кечасию-кундузи юксак хушёрликни қўлдан бермай совет халқининг тинч меҳнатини сергак қўриқлаймиз.

ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари **В. Е. Семичастний** Совет Иттифоқининг шонли қаҳрамон Қуролли Кучларига комсомолларча «Ура!» деб хитоб қилади. Делегатларнинг ҳаммаси «Ура!» деб қичқириб, жангчиларни ўринларидан туриб олқишлайдилар.

Туркманистон Комсомол Марказий Комитетининг секретари **Х. Шермамедов** ўз нутқини сувсиз чўлларни боғ-бўстонга айлантираётган ёшларнинг ажойиб ишларига бағишлади. Ҳозир, — деди у, — бизнинг далаларимизда экиш авж олиб кетди. Ҳосил учун кураш бошланди. Бу йил колхозларга техника бериб қўйилганлиги сабабли колхозлардаги комсомол ташкилотларининг ҳосил тақдири учун бўлган масъулияти айниқса ошди. Йигитлар ва қизлар қишлоқ хўжалик артелларига техникани сақлаш учун майдончалар ва шийпонлар қуриш, энг оддий слесарлик-механика мастерскойлари барпо қилиш ишларида ёрдам бермоқдалар. Нотиқ айтдики, — Туркманистон комсомоллари ўзларининг XVII съездида ёшлар билан бирликда икки йил ичида барча маданий-оқартув муассасаларини намунали ҳолга келтиришга, юзлаб стадионлар, клублар, Маданият саройлари қуришга, шаҳарлар ва посёлкаларни кўкаламзорлаштиришга қарор қилдилар.

Чет эллардаги ёшлар ташкилотларининг вакиллари — Австралия ёшлари иттифоқи «Эврика»нинг миллий секретари **Мейвис Моутен**, Финляндия Демократик ёшлар союзи Марказий Комитетининг бош секретари **Олави Хяннинен**, Франция Коммунистик ёшлар союзи бош секретарининг ўринбосари **Анри Мартэн**, Чехословакия ёшлар союзи Марказий Комитетининг раиси **Милослав Вецскер**, Швеция Демократик ёшлар союзининг раиси **Рольф Утберг**, Югославия Халқ ёшлари союзи Марказий Комитетининг раиси **Мико Трипало** ВЛКСМ XIII съезди делегатларини табрикладилар.

Съездда Арманистон комсомол Марказий Комитетининг секретари **С. Б. Багдасарьян**, Қирғизистон комсомол Марказий Комитетининг секретари **Б. Риспаевлар** ҳам сўзга чиқдилар.

* * *

18 апрелда комсомол XIII съездида ВЛКСМ Марказий Комитети ва Марказий Ревизия комиссиясининг ҳисобот докладларини муҳокама қилиш давом этди. Ленинград шаҳридаги Киров заводининг фрезеровщиги **В. Гаврилов**, Черкасск областидаги «Коммунар» колхозининг звено бошлиғи Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **А. Ильченко**, Смоленск области Касплян районидаги «Правда» колхозининг раиси **А. Рассказов** сўзга чиқдилар.

Съездда делегатлар ва меҳмонлар томонидан самимий кутиб олинган КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси **Н. С. Хрущев** катта нутқ сўзлади. (ТАСС).

ВЛКСМ XIII СЪЕЗДИГА БАҒИШЛАНГАН ТАНТАНАЛИ КОНЦЕРТ

Комсомол XIII съездининг қатнашчилари, чет эллардан келган ёшлар делегацияларининг аъзолари, Москванинг йигит ва қизлари 17 апрелда В. И. Ленин номидаги Марказий стадионнинг Спорт саройига келдилар. Бу ерда съездга бағишланган тантанали концерт бўлди.

ВЛКСМ XIII съездига бағишланган тантанали концертда А. Б. Аристов, Л. И. Брежнев, Н. Г. Игнатов, А. И. Кириченко, Ф. Р. Козлов, А. И. Микоян, Н. А. Муҳитдинов, М. А. Суслов, Н. С. Хрущев, А. Н. Косигин ўртоқлар ҳозир бўлдилар. (ТАСС).

В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 88 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Ленинизм—меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашнинг асоси

В. И. Лениннинг коммунистик тарбия тўғрисидаги таълимоти совет халқи КПСС XX съезди ва Марказий Комитетнинг кейинги Пленумлари қарорларини амалга ошира бориб, коммунистик қурилишнинг улуғвор вазифаларини ҳал этаётган ҳозирги пайтда ғоят муҳим аҳамиятга эгадир.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси бутун дунё тарихида туб ўзгариш ясади. Бу революция иқтисодий ва ижтимоий-сиёсий муносабатлар соҳасидагина эмас, балки ишчилар синфи ва барча меҳнаткашлар ақл-идроки, идеологиясидаги ҳам революция бўлди.

СССРда социализм қурилиши, мамлакат экономикасида ижтимоий мулкнинг тўла ғалабаси, халқ моддий фаровонлигининг ўсганлиги, маданий революциянинг амалга оширилиши аҳолининг ҳамма қатламлари онгини социализм руҳида қайта тарбиялашни туғаллаш учун барча шароитларни яратиб берди.

СССРда социализмнинг ғалаба қозонганлиги мамлакатимиз меҳнаткашлари ўртасида ҳукмрон идеология бўлган социалистик идеологиянинг тантанасига олиб келди. Ватанпарвар, коммунизм ва социалистик Ватан ишига чексиз садоқатли бўлган совет кишисининг янги маънавий қиёфаси шаклланди.

Марксизм-ленинизм классиклари таълим бериб айтадиларки, коммунистик жамият қуриш учун кишилар онгини қайта тарбиялаш, янги, коммунистик ахлоқ нормаларини ишлаб чиқиш юзасидан ғоят катта ишларни бажариш керак. Коммунистик ахлоқнинг асосий хусусиятлари — совет ватанпарварлиги, Ватанга, партияга чексиз садоқат; халқлар дўстлиги ва пролетар интернационализми идеологияси, маънавий-сиёсий бирлик, социалистик коллективизм ва гуманизм, меҳнатга ва жамоат мулкига коммунистик муносабатда бўлиш, софдил ва ҳаққоний бўлиш, жасурлик ва қатъият, ирода ва характернинг мустаҳкам бўлиши, олижаноб мақсад — коммунизм қуришга эришиш йўлида саботли бўлишдир.

Коммунистик ахлоқ буржуа индивидуализми ва эгоизмига қарама-қарши бўлиб, коллективизмни, ўртоқлик ва дўстликни, жамоат бурчини қўяди. Бизда буржуа национализмига қарши халқлар дўстлиги ва ленинча пролетар интернационализми руҳи ҳукм суради. Социалистик ва буржуа идеологиясининг принциплари ҳамда моҳиятидаги ана шу зиддиятлар шундан келиб чиқадики, буржуа ахлоқи хусусий мулкни сақлаш ва мустаҳкамлаш заруратига, инсонни инсон эксплуатация қилишига асосланади, коммунистик ахлоқ эса эксплуатацияга қарши кураш қуроли, коммунизм учун кураш қуроли бўлиб хизмат қилади.

Совет жамиятида социалистик идеология ғалаба қилганига қарамасдан, меҳнаткашларнинг бир қисмининг онгида капитализм сарқитлари сақланмоқда. Бу сарқитлар совет жамиятининг коммунизм сари тараққиёт йўлида жиддий ғов бўлмоқда. Айрим кишилар ахлоқ, тафаккур, маънавий қиёфасидаги ана шу сарқитлар жуда яшовчан бўлиб, уларни енгиш учун кунт билан тарбиявий ишлар олиб бориш керак бўлади.

Капитализм сарқитлари даставвал меҳнатга социалистик муносабатда бўлмасликда, ижтимоий мулкка эътиборсизлик билан қарашда, ўғрилик ва спекуляцияда, ўз манфаатларини жамоат манфаатларига қарама-қарши қилиб қўйишда, бюрократизм ва сансалорликда, индивидуализм ва эгоизмда, бандитлик ва хулиганликда, динга ишониш ва бошқа таассубларда, оилада ахлоқсизлик қилишда, алкоголизмда намоён бўлади. Айрим кишилар онгида ҳали ҳам миллатчилик сарқитлари учраб туради.

Совет кишиларига муносиб бўлмаган хусусиятлар: кеккайиш, анқовлик, туҳмат ва иғво, хотиржамлик ва бепарволик каби хусусиятлар ҳам баъзан учраб туради. Бу хусусиятларнинг ҳаммаси коммунистик ахлоқ нормаларига бутунлай ётдир.

В. И. Ленин Совет ҳокимиятининг дастлабки даврларидаёқ коммунистик тарбия масалаларининг ғоят муҳим эканлигини айтган эди. У бу ҳақда комсомолнинг III съездида, сиёсий-оқартув муассасалари, ўқитувчилар ва касаба союзларнинг съездларида ва бошқа мақола, хатларида, асар ва нутқларида қайта-қайта тўхталди.

Меҳнаткашларни меҳнатга, ўз давлати манфаатларига онгли, виждонан муносабатда бўлиш руҳида тарбиялаш — коммунистик тарбиянинг энг муҳим вазифаларидан биридир.

Онгли интизом бўлмаса, меҳнат соҳасида муваффақиятларга эришиб бўлмайди. Бусиз меҳнатга социалистик муносабат бўлмайди, онгли меҳнат интизоми бўлмаса, коммунизм қурилиши соҳасида жиддий муваффақиятларга эришиб бўлмайди.

Социалистик меҳнат чинакам ижодий меҳнатдир. Асосий гап кишиларда янги туйғу — мустақил ҳаракат қилиш, дадиллик билан ташаббус бошлаш, меҳнатни ташкил қилишнинг, иш усулларининг янги, янада мукаммал формаларини қидириб топишга интилиш туйғусини тарбиялашдадир.

Ленин айтган эдики, коммунистик тарбиянинг моҳияти «...ўз ишини ва ўз кучини умум иши учун сарф қилиш демакдир. Коммунистик тарбия мана шундан иборат» (Асарлар, 31 том, 305-306 бетлар).

Коммунистик тарбиянинг асосий вазифаси оқибат натижада шунга эришишдан иборатки, меҳнатга шон-шараф, қаҳрамонлик иши деб қараш ҳар бир кишининг онгига сингиб кетсин, меҳнат инсоннинг ҳаётий эҳтиёжи ва ижодий қобилиятининг қувончли ифодаси бўлиб қолсин.

Социалистик жамиятнинг ҳаракатлантирувчи кучлари — маънавий-сиёсий бирлик, СССР халқлари дўстлиги ва совет ватанпарварлигини ривожлантириш ва мустаҳкамлаш коммунистик ахлоқнинг асосидир.

Буржуазия ўз тарихида ҳеч вақт Ватанга, ўз халқига чинакам муҳаббат туйғусини билмаган, у доимо ўз чўнтаги манфаатларини халқ ва Ватан манфаатларидан юқори қўйиб келган.

«...Гап капиталистлар ва помешчикларнинг хусусий мулкларига бориб тақалганда, — деб ёзган эди В. И. Ленин, — ...буржуазия ватанни сотади ва ўз халқига қарши ўз манфаатини кўзлаб, ҳар қандай чет эл кишилари билан тил бириктиради» (Асарлар, 28 том, 10-11 бетлар).

Меҳнаткашларни коллективизм руҳида тарбиялаш — кишилар ўртасида тўғри муносабатларни тарбиялашда катта роль ўйнайди.

Коллектив фаолиятда монолит бирлик, дўстлик ва ўртоқлик, фан ва практиканинг илғор тажрибасини ёйишда ўзаро ёрдам, соғлом танқид ва ўз-ўзини танқид, коллектив билан фахрланиш, коллектив шарафини сақлаш, коллективга муҳаббат, ўзига ва бошқаларга талабчан бўлиш — совет кишиларининг ахлоқий қиёфасида ўз ифодасини топиши керак.

Коллективда характернинг интеллектуал хусусиятлари: тадбирчил бўлиш, идрок, оперативчилик, вазиятга қараб иш тутиш, коллектив ва жамият олдида бурч ва масъулият сезишда коллективга, Ватанга ва коммунизмга бўлган садоқат тарбияланади ва ривожланади.

Турмушда, оилада янги социалистик муносабатларни мустаҳкамлаш коммунистик тарбиянинг муҳим томонларидан биридир. Совет жамиятида оилавий муносабатлар, оила ва маишат масалалари шахсий ишгина бўлмасдан, унинг ижтимоий томони ҳам бордир.

Совет жамиятида меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш, даставвал, ишонтириш йўли билан, партия, совет, касаба союз, комсомол ва бошқа жамоат ташкилотларининг тарбиявий-сиёсий ва маданий-оқартув иш методларидан кенг фойдаланиш йўли билан, идеология ишларини янада кучайтириш йўли билан амалга оширилади.

Моддий манфаатдорликнинг социалистик принципларини амалга ошириш, техника тараққиёти учун кураш, меҳнаткашлар моддий-техника савиясининг муттасил ўсиши, социалистик мусобақани авж олдириш ва илғор тажрибани пропаганда қилиш, танқид ва ўз-ўзини танқидни ривожлантириш ва ниҳоят, совет қонунини қасддан бузувчиларга нисбатан мажбур қилиш чораларини кўриш — буларнинг ҳаммаси Коммунистик партиянинг тарбиялаш фаолиятидаги муҳим омилларидир.

Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашнинг ғоявий асоси бўлган марксизм-ленинизмни пропаганда қилиш, Коммунистик партия назарияси ва тарихни ўрганиш меҳнаткашларни тарбиялашнинг энг муҳим вазифасидир. Марксча-ленинча фан дунёга чинакам илмий ва диалектик материализм нуқтаи назаридан қарашни тарбиялайди ва мустаҳкамлайди. Марксизм-ленинизм фани коммунизм қуришдан иборат улуғ мақсадга эришишнинг тўғри йўлини кўрсатиб беради. Бу фанни билиш совет халқи кучини янада ўстиради, коммунистик жамият ғалабасига ишончни янада мустаҳкамлайди.

Пропаганда ва агитациянинг бутун воситалари — матбуот ва радио, маданий-оқартув муассасалари, адабиёт ва санъат меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда партиянинг қудратли қуроли ҳисобланади.

КПСС XX съездининг резолюциясида бундай дейилади: «Съезд меҳнаткашларни ва ҳаммадан бурун ёш бўғинни коммунистик руҳда тарбиялаш энг муҳим вазифа эканлигини уқтириб ўтади ва партия ташкилотларига ғоявий тарбиянинг ҳамма воситаларидан — пропаганда-агитация, матбуот, радио, маданий-оқартув ташкилотлари ва муассасалари, фан, адабиёт ва санъатдан шу мақсадларда тўла равишда ва актив фойдаланиш вазифасини юклайди».

Меҳнаткашлар депутатлари Советлари ва касаба союзлар меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда муҳим роль ўйнайдилар. Улар коммунизм қураётган миллионларча совет кишилари ташаббусини оширишлари, уларни Ватанга ва коммунизм ишига садоқат руҳида тарбиялашлари керак.

Саноат ва қурилишни бошқаришнинг қайта ташкил этилиши, МТСларни қайта ташкил этиш муносабати билан маҳаллий Советларнинг халқ хўжалиги ва маданий қурилишга раҳбарлик соҳасидаги масъулияти ва роли ошди.

Коммунизм мактаби бўлган касаба союзлар Коммунистик партия билан ишчи ва хизматчиларнинг кенг оммасини боғловчи оммавий ташкилот сифатида катта маданий-тарбиявий ишлар олиб боришлари лозим. Уларнинг бутун ижодий фаолияти ишлаб чиқаришда меҳнат интизомини ва уюшқоқликни мустаҳкамлашга, ишчиларнинг маданий-техника савиясини оширишга қаратилиши керак.

Меҳнаткашларни, айниқса ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасида Ленин комсомоли фахрли ўринни эгаллайди.

В. И. Ленин комсомолнинг III съездида комсомолларнинг ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасидаги вазифаларини белгилаб берди. Коммунистик ёшлар союзи ёш авлодни онглилик ва интизом руҳида тарбиялаши зарур, деган эди Владимир Ильич. Комсомол ёшларнинг чинакам ташкилотчиси ва зарбдор группаси бўлиб, ҳамма ишда халққа ёрдам бериши, ташаббус кўрсатиб ишлаши лозим. Комсомолнинг ҳар бир қадами ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш ишига бўйсундирилиши керак.

Комсомол ташкилотларининг бурчи шундан иборатки, улар совет мактабларида, техникум ва олий ўқув юртларида бутун ўқув-тарбия ишлари ёшларни совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми руҳида, коммунистик қурилишга чексиз садоқат руҳида тарбиялашга бўйсундирилишига эришишлари лозим. Ёшларга юксак коммунистик ахлоқ, коллективизм, ўртоқлик ва дўстлик туйғуси, онгли интизом туйғусини сингдиришлари, ёшларимизга ёт таъсирларни ўтказишга қарши курашишлари зарур.

Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашнинг энг муҳим формаси социалистик мусобақадир. Социалистик мусобақа буржуа конкуренциясига қарама-қарши ўлароқ, меҳнаткашлар оммасида ижод, новаторлик, ташаббус туйғуларини тарбиялайди.

Илғор тажрибаларни ўртоқлашиш, қолоқларни илғорлар сафига етказиб олиш учун курашда социалистик мусобақа муҳим роль ўйнайди. Социалистик мусобақа жараёнида янги инсон фазилати — коммунистик онглилик шаклланади.

Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашнинг ҳамма воситаларидан фойдаланишда биз шаблонга ва догмаларга йўл қўймаслигимиз керак. Кишиларни тарбиялашга ижодий ёндошиш талаб қилинади. Маълумки, ишнинг муваффақияти завод ва фабрикаларда, цехлар ва қурилиш участкаларида, колхоз, МТС ва совхозларда, далачилик ва трактор бригадаларида, фермада, халқ оммаси орасида ҳал қилинади. Тарбиялаш ишларининг ғоявий-сиёсий савияси ва таъсирчанлиги жойга, вақтга, бу иш қандай шароитда ўтказилаётганлигига, кадрларнинг истеъдодига боғлиқдир. Бу ишни миллий хусусиятларни ва жойларнинг специфик шароитини ҳисобга олган ҳолда ташкил этиш зарур.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси тарихининг кўп йиллик тажрибаси шуни кўрсатадики, синалган қурол — марксизм-ленинизм назариясига амал қилиб, тарбия ишларининг турли форма ва усулларидан фойдаланиб, партиямиз меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасида янги-янги муваффақиятларга эришмоқда.

Улуғ Ленин таълимоти ҳаққоний бўлганлиги учун енгилмасдир. Ленинизм бутун дунё меҳнаткашларининг тинчлик, демократия ва социализм учун курашида байроқ бўлиб қолди.

Ҳозирги кунлардаги ҳамма фактлар ва воқеалар жаҳон коммунистик ҳаракатининг тажрибаси марксизм-ленинизм таълимотининг енгилмас кучини, ҳаққонийлигини кўрсатиб турибди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси марксизм-ленинизмга, социалистик идеология принципларига содиқ бўлганлиги учун доимо енгиб келди ва енгмоқда. Партия ўзининг бутун ижодий-яратувчилик фаолиятида Лениннинг илғор, социалистик идеологиянинг сафарбар қилувчилик ва ташкилотчилик роли ҳақидаги, бу идеологияни коммунистик қурилиш практикаси билан доимо мослаб бориш зарурати тўғрисидаги кўрсатмаларига амал қилиб келди ва амал қилмоқда.

Ленин таълимоти, унинг революцион ишлари яшамоқда ва абадий яшайди.

М. МУСАЕВ,
тарих фанлари кандидати.

В. И. Ленин номидаги Ўрта Осиё Давлат университетининг V курс студентлари диплом ишларини ёқлашга қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар. **Суратда:** дипломант **Тўхтамурод Саидалиев** физика-химия лабораториясида диплом ишига оид машғулот билан шуғулланмоқда.

В. Сироткин фотоси.

В. И. Ленин туғилган кунга бағишланган виставка ва суҳбатлар

Тошкентдаги 1-пойафзал фабрикасининг Маданият саройи ва цехлардаги қизил бурчакларда пролетариатнинг улуғ доҳийси В. И. Ленин ҳаёти ва революцион фаолиятини акс эттирувчи китоб виставкаси ҳамда фотовитриналар ташкил қилинди. Фотовитриналардаги доҳийнинг ишчи-деҳқонлар оммаси билан бўлган мустаҳкам алоқасини тасвирловчи тарихий суратларни ишчилар зўр қизиқиш билан кўздан кечирмоқдалар. Фабрика кутубхонасида ташкил қилинган виставкага В. И. Лениннинг «Апрель тезислари», «Коммунизмда болаларча «сўллик» касали», «Нима қилмоқ керак?» каби машҳур асарлари қўйилган.

Э. Ахтямова.

* * *

Чирчиқ шаҳар, 225-УНР ҳузуридаги клуб ва кутубхонада бинокорлар учун Ильичнинг ҳаёти ва прогрессив инсоният учун кўрсатган буюк хизматлари ҳақида лекция ва суҳбатлар ўтказилаётир. «Владимир Ильич Ленин», «Ульяновлар оиласи», «Ленин сургунда», «Лениннинг Совет ҳокимиятини эълон қилиши», «В. И. Ленин Бутунроссия шанбалигида» каби ва бошқа темалардаги мазмунли лекция ва суҳбатларни бинокорлар мароқ билан тингладилар. Бундан ташқари бу ерда улуғ доҳийга атаб фотомонтаж ва китоб виставкаси ташкил қилинди.

Т. Сихарулидзе.

* * *

Қорасув районидаги 19-ўрта мактабда пролетариатнинг улуғ йўлбошчиси В. И. Ленин туғилган куннинг 88 йиллигини муносиб нишонлаш учун қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Мактабда ана шу кунга бағишланган махсус деворий газета ва улуғ доҳийнинг халқ билан алоқаси ҳамда революцион фаолиятини акс эттирувчи қизиқарли фото-виставкалар ташкил қилинган. Бундан ташқари мактаб кутубхонасида В. И. Ленин томонидан ёзилган асарларни ўз ичига олувчи китоблар виставкаси очилди.

Пионерлар эса район пионерлар слётига совға қилиш учун «В. И. Ленин» деган альбом тайёрлаётирлар.

И. Рустамов.

Янги китоблар

Ўзбекистон ССР Ўқув педагогика Давлат нашриёти қуйидаги китобларни нашр этди:

О. ШАРАФИДДИНОВ, Т. СОДИҚОВ, М. ИБРОҲИМОВ. — **«Ўқиш китоби».** Бошланғич мактабларнинг биринчи синфи учун. 139 бет, тиражи 140.000, баҳоси 1 сўм 15 тийин.

М. ШАМС. — **«Ўзбек тили дарслиги».** Бошланғич мактабнинг 3-синфи учун. 127 бет, тиражи 90.000, баҳоси 1 сўм 25 тийин.

М. А. ЗАЛЬДИНЕР. — **«Русский язык».** Ўзбек мактабларининг 3-синфи учун дарслик. 205 бет, тиражи 90.000, баҳоси 1 сўм 45 тийин.

С. А. ПОНОМАРЕВ ва Н. И. СИРНЕВ. — **«Арифметикадан масалалар ва машқлар тўплами».** Еттийиллик ва ўрта мактабларнинг 5-6 синфлари учун. 254 бет, тиражи 60.000, баҳоси 2 сўм 65 тийин.

В. А. ЧИННОВА, Н. А. МОКЕЕВА. — **Русский язык.** Ўзбек мактабларининг 5-6 синфлари учун дарслик. (Фонетика ва морфология) 294 бет, тиражи 60.000, баҳоси 2 сўм 95 тийин.

Ўзбекистон ССР Давлат Бадиий адабиёт нашриёти қуйидаги китобларни босиб чиқарди:

А. СЕРАФИМОВИЧ. — **«Темир оқим».** 183 бет, тиражи 15.000, баҳоси 4 сўм 95 тийин.

ШУКУР САЪДУЛЛА. — **«Шеър ва эртаклар».** Боғча болалари ва кичик ёшдаги мактаб ўқувчилари учун. 279 бет, тиражи 30.000, баҳоси 5 сўм 55 тийин.

АНДРЕЙ ИВАНОВ. — **«Избранное».** Шеърлар. 295 бет, тиражи 10.000, баҳоси 8 сўм 65 тийин.

Совет ва чет эл мухбирларининг матбуот конференциясида

СССР Ташқи Ишлар министри А. А. Громико Баёноти

АҚШ ҳарбий-ҳаво кучларининг атом ва водород бомбалари ортган самолётлари ўз қўмондонлигининг буйруғига биноан кейинги вақтларда Арктика районлари орқали СССР чегараларига томон бир неча марта учиб ўтганлиги Совет ҳукуматига маълум бўлиб қолди. Америкадаги Юнайтед Пресс агентлигининг АҚШ ҳарбий ҳаво кучлари қўмондонлигининг вакиллари томонидан таъкидланган хабарларидан маълум бўлишича, барвақт огоҳлантириш шохобчалари деб аталган Америка радарларининг экранларида ҳар сафар қандайдир буюмларнинг ноаниқ акси пайдо бўлганида, буни Америка кузатувчилари бошқариладиган снарядлар ёки баллистик ракеталар деб ўйлаб мана шундай самолётларни учирмоқдалар. Текшириб кўрилганида Америка бомбардимончи самолётларининг тинч вақт вазиятидаги мана шундай мислсиз ҳаракат қилишлари учун гоҳ радар экранидаги электрон читирлашлар, гоҳ метеоритлар ёмғири баҳона бўлмоқда.

Америка генераллари тревога ўринсиз эканлиги аниқланиши биланоқ АҚШ самолётлари ҳамиша ярим йўлдан ўз базаларига қайтиб келмоқдалар, деган важларни қилмоқдалар. Лекин нервлари кўпинча бўшашиб қолганлигини фактлар кўрсатиб турган бу генераллар осмонда учаётган метеор бошқарилувчи снаряд эмаслигини ўз вақтида пайқаб ололмасалар ва Америка самолётлари ўзларининг учишларини давом эттириб Совет Иттифоқи чегараларига яқинлашиб келсалар, у ҳолда нима бўлади? Бундай ҳолда совет халқининг хавфсизлигини таъминлаш манфаатлари яқинлашиб келаётган тақдидни йўқотиш учун СССРдан дарҳол чоралар кўришни талаб қилиши равшан эмасми, ахир?

Хўш, агар СССРнинг ҳарбий-ҳаво кучлари ҳам ҳозир Америка авиацияси қилаётган ҳаракатларни қилса у ҳолда қандай ҳол рўй берган бўлур эди? Метеорлар ва электрон шитирлашлар совет радарларининг экранларида ҳам акс этаётирку, ахир. Агар бундай ҳолларда атом ва водород бомбалари ортилган совет самолётлари АҚШга ва унинг бошқа давлатлардаги базаларига томон йўл олсаларда ҳар икки томоннинг ҳаво флотилиялари бир-бирларини Арктика кенг майдонлари тепасида учратиб қолиб, душман ҳақиқатан ҳужум қилаётир деб бундай вазиятда табиий бўлган хулоса чиқарсалар, у ҳолда инсоният атом уруши гирдобига тортилиб кетган бўлур эди.

Америка бомбардимончи самолётларининг бу учишлари ўт билан ҳаддан ташқари хатарли ўйнашишдирки, бундай учишларнинг давом эттирилишига тоқат қилиб туриш мумкин эмас. Хатарли аҳволни яна шу нарса ҳам кучайтирмоқдаки, маълум бўлишича, АҚШнинг мана шундай қирғин келтирувчи юк ортилган самолётлари Ғарбий Европадаги кўп давлатларнинг территорияси устида кечаю-кундуз учиб юрибди.

Мана шуларнинг ҳаммаси шуни кўрсатадики, АҚШ ҳарбий қўмондонлигининг масъулиятсиз ёки иғвогарлик билан қилаётган ҳаракатлари натижасида дарҳол янги уруш чиқиб кетишига сал қолган ва инсоният шу сабабли қил устида турган ҳоллар бир неча марта рўй берди, ҳатто халқлар жаҳон устида қандай хатар пайдо бўлганлигини ҳаёлларига ҳам келтирмадилар. Шу кунларда Америка бомбардимончи самолётлари ўз юкларини олиб ҳар сафар ҳавога кўтарилганларида ва белгиланган йўлга қараб учганларида бу самолётлар учинчи жаҳон урушини бошлаш учун учаётир деб Ғарбий Европада ҳам, Қўшма Штатларнинг ўзида ҳам ҳаяжонли гаплар айтилаётганлиги бежиз эмас.

СССР ҳукумати АҚШ ҳарбий қўмондонлигининг бу ҳаракатларига тинчлик ишига қарши қилинаётган хатарли иғвогарлик деб баҳо беради. Совет ҳукумати Америка ҳарбий авиациясининг бу ҳаракатлари АҚШ ҳукуматининг ва шахсан президент Эйзенхауэрнинг розилиги билан қилинаётганлигига ишонгуси келмайди. Лекин ҳеч ким бунинг аксини ҳам айтгани йўқ-ку, ҳеч ким бу ҳаракатни ҳарбий қўмондонликнинг ўзбошимчалик билан қилаётган ҳаракатидир, АҚШ ҳукумати бу ҳаракатларни қоралайди ва бу ҳаракатларнинг такрорланишига йўл қўймайди, деб айтгани йўқ.

Тинч яратувчилик меҳнати билан банд бўлган ва бошқа ҳамма халқлар билан тинчлик ва дўстликда яшашга астойдил интилаётган совет халқи Америка ҳарбий авиациясининг шу айтиб ўтилган ҳаракатлари сабабли чуқур ғазабга тушмаслиги мумкин эмас.

Бу ҳаракатлар тинчлик ишига душман бўлган кучларда «кучайиб бораётган ақлсизлик»нинг кўриниши деб ҳисоблаётган Европа халқларининг ғазаби ва ташвишланиши ҳам жуда тушунарлидир. Америка бомбардимончи самолётларининг ҳеч ўйламай-нетмай бундай эҳтиётсиз учишлари инглизлар, французлар, Ғарбий Германия аҳолиси, АҚШ олдида олинган ҳарбий мажбуриятлар сиртмоғига тушиб қолган ва Америка атом ҳамда ракета базаларини ўз ерларида жойлаштиришга рухсат берган ҳамма мамлакатларнинг халқлари устига ҳам атом урушининг хатарли хавфини солмоқда.

Атом ва водород бомбалари билан бундай ўйнашиш АҚШнинг ўзи учун, миллион-миллион американликларнинг ҳаёти учун ҳам қандай оқибатлар келтириши мумкинлигини бизнинг замонамизда фақат кўр кишиларгина кўрмайди, холос.

АҚШнинг муайян доиралари жаҳонни уруш чегарасига келтириб қўймоқ учун ҳақиқатан ҳамма чораларни кўраётганликларига, уларнинг ҳаракатларидан маълум бўлишича, бу чегара саноқли соатлар ичида йўқ бўлиб кетиши мумкинлигига ҳозирги кунда ҳамма мамлакатларнинг халқлари ишонмоқдалар. Жаҳон шундай аҳволга солиб қўйилмоқдаки, американлик техникнинг заррача хатоси, бирор американлик офицернинг эътиборсизлиги, ҳисобда янглишуви ёки нотўғри хулоса чиқариши натижасида одамларнинг бошига атом уруши ёпирилиб тушуви мумкин.

Совет ҳукумати АҚШнинг ҳамда Шимолий Атлантик блоки раҳбарларининг тинмай зўр бериб қуролланиш сиёсатини ўтказаётганликлари ва қурол ўқталаётганликлари тинчлик иши учун хавфли эканлиги ҳақида неча марталаб огоҳлантирди ва халқаро вазиятни «совуқ уруш» заҳаридан тозалашни неча марталаб талаб қилди. Башарти бундай сиёсатнинг халқлар учун хатарли эканлигини исбот қилмоқ учун қўшимча далиллар талаб қилинадиган бўлса, Американинг атом ва водород бомбалари ортилган самолётлари Совет Иттифоқи чегараларига томон учирилаётгани сингари авантюристик ҳаракатлардан кўра яққолроқ мисол топиш қийин бўлур эди.

АҚШ сиёсатини белгилаб бераётган ва кўп йиллардан бери Америка халқини ва ўз иттифоқчиларини социалистик мамлакатларнинг ҳарбий ҳужум қилиш хавфи бор деб чўчитиб, ҳарбий васвасани зўр бериб авж олдираётган арбоблар оқибат натижасида ўз пропагандаларига ишониб ваҳимага тушиб қолганга ўхшайдилар. Бироқ бутун бало шундаки, уларнинг ҳарбий васваса сабабли ўтказаётган тадбирлари АҚШ чегараларидан анча четга чиқиб кетмоқда ва бошқа халқлар учун жуда катта хавф туғдирмоқда.

Шу нарса эътиборни жалб қилмоқдаки, мана шу ҳаракатларнинг ҳаммаси халқаро кескинликни юмшатиш ва ракета-атом уруши хавфини камайтириш мақсадида давлатлар вакилларининг юксак доирадаги кенгашини чақиришга тайёргарлик кўрилаётган пайтда содир бўлмоқда. Ҳамма давлатларнинг ҳукуматлари бундай вазиятда халқларнинг тақдири учун тарихий аҳамиятга эга бўлиши мумкин бўлган музокаралар тайёргарлигини ва шу музокараларни ўтказишни мураккаблаштирувчи қадамлардан бундай вазиятда лоақал ўзларини тийиб турурлар, деб кутиш табиий бўлур эди. Аммо Америка Қўшма Штатлари, яъни халқаро тинчликни сақлаб туриш учун асосий масъулиятни ўз устига олган буюк давлатлардан бири бутунлай тескари томонга қараб, тинчлик ва халқаро ҳамкорлик манфаатларига зид бўлиб тушадиган ҳаракатлар қилмоқда. Кескинликни юмшатишга эришиш ва юксак доирадаги кенгаш чақиришни тезлатиш учун қилинаётган ҳар қандай ҳаракат ҳамиша шу томоннинг қаршилигига дуч келаётганлигига таажжубланмаса ҳам бўлади.

Совет Иттифоқи халқаро вазиятни соғломлаштиришга, «совуқ уруши» тўхтатишга ва давлатлар ўртасида зарур ишонч ўрнатишга бутун чоралар билан кўмаклашишга интилиб ўз қуролли кучларини кўп миқдорда камайтиришни давом эттираётган ва ҳамма турдаги атом ҳамда водород қуроли синовларини бир ўзи тўхтатиш йўлига ҳам кирган бир пайтда АҚШ Совет Иттифоқининг бу тинчликсевар ва олижаноб ишларига ўз ҳарбий авиациясининг ғазаблантирувчи ҳаракатлари билан жавоб бермоқда.

Агар АҚШнинг бу таклифлари Совет Иттифоқини қўрқитиш ниятида қилинаётган бўлса, бу беҳуда уринишдир. Оғир синовларда чиниққан совет кишиларининг асаблари етарлик даражада мустаҳкамдир. СССР қуролли кучлари ҳам совет халқининг тинч ҳаётини мустаҳкам равишда қўриқламоқ ва зарурият бўлиб қолган тақдирда, ҳар қандай агрессорга қақшатғич жавоб зарбаси бермоқ учун зарур бўлган ҳамма воситаларга эгадирлар.

Ҳамма давлатларнинг тинч-тотув яшаши принципларини изчиллик билан амалга ошириш асосида халқлар ўртасида тинчликни таъминлашни ўз ташқи сиёсатининг олий мақсади қилиб олган ва шу сиёсатни давом эттириб келаётган СССР ҳукумати Америка ҳарбий-ҳаво кучларининг тинчлик иши учун хатарли ҳаракатларига қарши қатъий норозилик билдиради ва атом ҳамда водород бомбалар ортилган бомбардимончи самолётларни Совет Иттифоқи чегараларига томон учиришни дарҳол тўхтатишни талаб қилади.

Совет ҳукумати бошқа ҳамма мамлакатларнинг ҳукуматларини ҳам бунга норозилик билдириб, Америка ҳарбий авиациясининг иғвогарлик ҳаракатлари сабабли туғилаётган хавф-хатардан халқларнинг халос қилинишига эришишга чақиради.

Бу учишлар халқаро тинчлик учун жиддий хавф туғдираётганлигини эътиборга олиб, Совет ҳукумати бу учишларни тўхтатиш зарурлиги масаласини Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Кенгашининг муҳокамасига киритади.

Ўтган йил декабрь ойида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг XII сессияси давлатларнинг тинч ва тотув яшаши тўғрисидаги резолюцияни бир овоздан қабул қилган эди. Бош Ассамблея халқларнинг умумий иродасини ифодалаб давлатлар ўртасидаги кескинликни камайтириш зарурлигини кўрсатиб ўтган эди ҳамда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг аъзоларини халқаро тинчликни мустаҳкамламоқ ва дўстона муносабатларни ҳамда ҳамкорликни ривожлантирмоқ учун ўзларининг куч-ғайратларини сарфлашга чақирган эди. Америка делегацияси ҳам шу резолюцияни ёқлаб овоз берган эди. Бироқ АҚШнинг Совет Иттифоқи чегараларига ядро қуроли ортилган самолётларни юбораётганлиги сингари ҳаракатларини давлатлар учун шу резолюциядан келиб чиқадиган мажбуриятларга тўғри келади деб асло ҳисоблаб бўлмайди.

Зўр бериб қуролланиш ва «совуқ уруш» авж олдирилаётганлиги натижасида ҳарбий ҳалокатнинг хатарли хавфи ўсиб бораётганлигидан ташвишга тушган кўп давлатларнинг вакиллари Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг, шу жумладан Бош Ассамблеянинг кейинги сессиясининг трибунасига чиқиб ўзларининг ҳаяжонга тушаётганликларини неча марталаб айтган эдилар. Бу жуда ҳақли ҳаяжонланишдир. АҚШнинг ва унинг сиёсати кўрсатган йўлдан бораётган НАТО давлатларининг ҳозирги ҳарбий тайёргарликлари, уларнинг халқаро вазиятни ниҳоят даражада кескинлаштиришга, уни ловуллаб турган чўққа айлантиришга очиқдан-очиқ интилаётганликлари бундай ҳаяжонланиш учун етарли даражадан ҳам ортиқроқ асос беради.

Совет ҳукумати шу нарсага аминдирки, тинчлик ишининг қадрига етувчиларнинг ҳаммаси, халқларнинг тақдири учун, ўз яқинларининг тақдири учун ҳақли равишда ҳаяжонга тушаётган кишиларнинг ҳаммаси Совет Иттифоқининг огоҳлантирувчи овозига ўз овозини қўшмаслиги ва унинг уруш хавфини тугатишга ва тинчликни сақлаб қолишга қаратилган куч-ғайратларига қўшилмаслиги мумкин эмас.

1958 йил, 18 апрель.

Ўн кунда 60 машина

Заводимиз ишчилари ва инженер-техник ходимлари шу кунларда ҳар қачонгидан ҳам ғайрат ва шижоат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Барча цех ва участкаларда меҳнат унумдорлигини ошириш ҳамда маҳсулот сифатини яхшилашга қаратилган жуда кўп тадбирлар амалга оширилмоқда. Ишчиларимиз 1-Май байрамини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун астойдил курашаётирлар.

Ҳар бир ишчи, ҳар бир мастер меҳнат унумдорлигини оширишга, маҳсулот сифатини яхшилашга қаратилган бирорта таклифни ишлаб чиқаришга жорий этишга ҳаракат қилади. Коллективимиз орасида ҳалол меҳнати билан донг таратган илғорлар оз эмас.

Шу йил март ойининг бошларида слесарь-йиғувчилардан О. Дёмин, Ю. Шабанов ва Миронов ўртоқлар 15 кунда 50 та «ЛТ-М2» маркали машиналарни йиғиб бериш мажбуриятини олган эдилар. Новатор ишчилар ўз ваъдалари устидан чиқдилар. Улар 15 кунда эмас, балки 10 куннинг ўзидаёқ 60 машинани йиғдилар.

Заводнинг деталлар тайёрлаш, механика ва бошқа цехларининг ишчи ва инженер-техник ходимлари ҳам майолди социалистик мусобақасига қўшилиб, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтираётирлар. Улар тўрт ойлик ишлаб чиқариш программасини муддатидан илгари бажариш учун фидокорона меҳнат қилаётирлар.

А. БОБОҚУЛОВ,
«Ташпродмаш» заводининг ишчиси.

АМАЛИЙ ИШ БИЛАН ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Партиямиз Марказий Комитетининг жанговар Чақириғи бутун коллективимизнинг кучига-куч, ғайратига-ғайрат қўшиб юборди. Завод ишчилари, инженер-техник ходимлари маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, унинг сифатини яхшилаш ва таннархини камайтириш мақсадида барча резервларни ишга солмоқдалар.

Кўп қатори биринчи квартал топшириғини ортиғи билан бажарган бизнинг бригада аъзолари ҳам умумхалқ байрами — 1-Майни меҳнатда янги ютуқлар билан кутиб олишга қарор қилди. Коллективимизнинг сўзи билан иши бир. Шу кунларда ҳар бир ишчи бугун кечагидан, эртага эса бугунгидан кўра унумлироқ меҳнат қилиш иштиёқида тўлиб-тошган. Биз 1-Май шарафига олган мажбуриятимизни албатта бажарамиз.

У. УСМОНОВ,
Тошкент транспорт машинасозлиги заводи қуюв цехининг бригада бошлиғи.

ЧИГИТ ЭКИШДА БАРЧА АГРЕГАТЛАРНИНГ ТЎЛА ВА УНУМЛИ ИШЛАШИГА ЭРИШАЙЛИК!

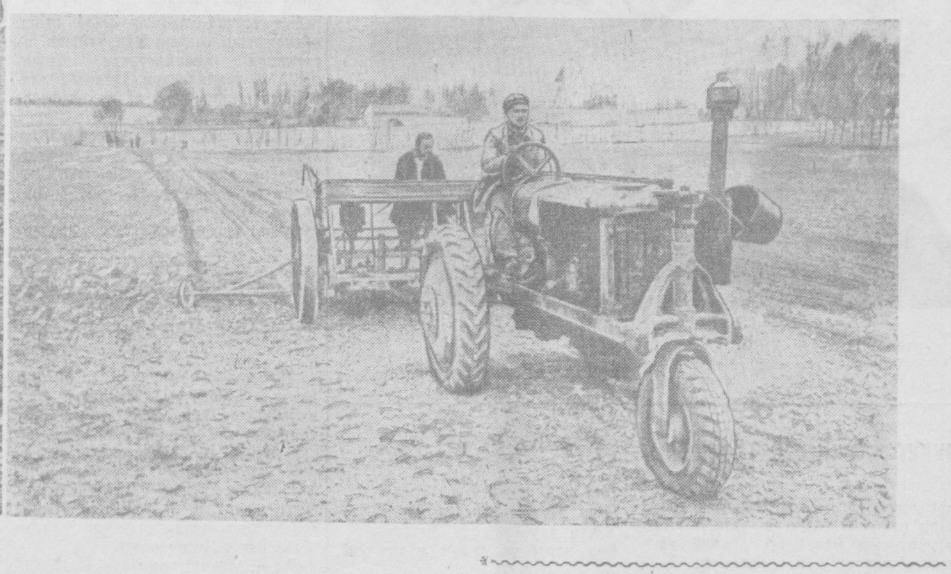

Янгийўл районидаги Карл Маркс номли, Октябрь районидаги Калинин номли колхозларда чигитни тезроқ экиб олиш учун ҳар бир қулай фурсатдан унумли фойдаланилмоқда. Суратда: 1. Янгийўл районидаги Карл Маркс номли колхознинг 3-бригадасида чигит экиш пайти. Бригада бошлиғи Б. Нурматова ва колхозчи А. Мамажонов ўртоқлар экиш сифатини текшириб кўрмоқдалар. 2. Октябрь районидаги Калинин номли колхознинг тракторчиси М. Бектурғонов ва сеялкачи М. Қосимовлар чигит экаётирлар.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари.

Экиш илғорлари

Бекобод район колхоз ва совхозларида чигит экиш суръати бу йил ўтган йилга қараганда анча яхши бормоқда. Ҳозир 10 минг гектардан кўпроқ ерга ва жуда кўп майдонга режа сими тортиб квадрат-уялаб чигит экилди.

1-«Далварзин» совхози ишчилари майолди социалистик мусобақасига қўшилиб, чигит экишда район бўйича энг яхши натижаларга эришаётирлар. Ҳозиргача бу совхозда учдан икки қисм ерга чигит экилди. Совхозда режа сими тортиб квадрат-уялаб чигит экишга катта эътибор берилмоқда ҳамда бу соҳада яхши натижаларга эришилаётир. Шунингдек райондаги Ленин номли, Навоий номли колхоз пахтакорлари ҳам чигит экиш суръатини кун сайин кучайтирмоқдалар.

Район бўйича ҳозир 30 га яқин трактор-далачилик бригадаси тузилган. Уларнинг ҳаммаси ҳар гектар ердан 40 центнердан «оқ олтин» етиштиришга аҳд қилганлар. Навоий номли колхозда ишлаётган 3 та чигит экиш агрегатининг ҳаммаси кундалик топшириқни ортиғи билан бажармоқда.

КПСС Марказий Комитетининг майолди Чақириқларидан илҳомланган Бекобод район пахтакорлари чигит экишни қисқа муддатда сифатли тугаллаш учун кўтаринки руҳ билан меҳнат қилмоқдалар.

В. СТЕПАНОВ.

Пахтакорлар ғайрати

— Ўртоқ бригадир, бу ерни тушга қолмай экиб бўламиз, — деди трактор рулига ўтираркан универсалчи Иброҳим ака, — анави карта ҳам кетма-кет тайёр бўлса шошиб қолмайсизлар...

— Бу ёғидан кўнглингиз тўқ бўлсин, анависи-ю, наригиси-ю, ҳаммаси экишга тайёр, шошиб қолмаймиз. — Бригада бошлиғи Аҳмаджон Эшматов бу гапларни ишонч билан айтди.

Гулистон районидаги Калинин номли колхоз ўтган хўжалик йилида пахта тайёрлаш планини бажаролмай, давлатдан қарздор бўлиб қолган эди. Колхоз аъзолари бу йил 500 гектар пахта майдонида юқори ҳосил етиштириш йўли билан ўтган йилги қарзни ҳам узиш мақсадида чигит экишга пухта тайёргарлик билан киришдилар.

Колхознинг Аҳмаджон Эшматов бошлиқ бўлган комсомол-ёшлар бригадасида олиб борилаётган ишлар мақтовга сазовордир. Бригада аъзолари механизатор Иброҳим Бекназаров билан бир жон, бир тан бўлиб ишлаб, чигит экишни қисқа муддатда сифатли тугаллаш учун курашмоқдалар.

Бригаданинг 90 гектар пахта майдонининг ҳаммасига чигит 60x60 схемаси билан квадрат-уялаб экилади.

— Деярлик кетмон ишлатмай 30 центнердан ҳосил етиштирмоқчимиз, — дейди А. Эшматов, — техника етарлик, биз ғўзани узунасига ва кўндалангига трактор билан ишлаймиз, кетмон ишлатмаймиз.

Бу бригадага қўшни бўлган Ўроқбой Султонов бошчилик қилаётган 3-нчи бригадада ҳам чигит экиш кун сайин кучайтирилмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг 1-Май олди Чақириқларидан илҳомланган бу илғор бригадаларнинг аъзолари байрамга муносиб совға тайёрлаш учун астойдил курашмоқдалар.

М. АБДУРАИМОВ.

АГРОНОМ МАСЛАҲАТИ

Экиш олдидан ерга суюқ азот ўғити солишнинг аҳамияти

Илмий-текшириш муассасаларининг маълумотлари ва илғор хўжаликларнинг иш тажрибалари экиш олдидан ерга суюқ азот ўғити солиш — ҳосилдорликни оширишда катта аҳамиятга эга эканлигини кўрсатади. СоюзНИХИнинг ўғит ва агротупроқшунослик марказий станциялари ҳамда 2-Янгийўл МТСининг агрохимия лабораториясида ўтказилган тажрибалар ғўза 2-4 чинбарг чиқарган даврда унга солинадиган ўғитни экиш олдидан ерга солинса, пахтанинг ўсувини тезлаштириши ва гектаридан олинадиган ҳосилнинг 2-2,5 центнерданга оширип мумкинлигини кўрсатди. Шу райондаги Свердлов номли колхоз ва Оққовоқ марказий агротехника станциясида ўтказилган тажрибалар ҳам шуни исбот этади.

СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги илмий-текшириш муассасалари ва илғор колхозларнинг ана шу тажрибаларини ҳисобга олиб, ўз кўрсатмаларида 1958 йилда экиш олдидан ва ғўза парвариши даврида икки-уч марта суюқ ўғит ишлатишни тавсия қиладилар. Шунга биноан бу йил 20 минг гектар ерга суюқ аммиак солиш планлаштирилган. Оржоникидзе, Янгийўл, Чиноз сингари икки-уч йилдан буён ғўза парваришида суюқ аммиакдан фойдаланиб келаётган районлар билан бир қаторда, Қуйи Чирчиқ, Юқори Чирчиқ, Ўртасарой, Сирдарё ва бошқа районлар ҳам суюқ аммиакдан кенг фойдаланадилар. Шунинг учун ҳам суюқ аммиак ўғити ишлатишнинг афзалликларини амалда батафсил синаб кўриш муҳим аҳамиятга эгадир.

Бунинг учун тупроқ-иқлим шароити турлича бўлган жойларни танлаб, ҳар бир колхоз ва совхознинг 2-3 та бригадасида қуйидаги тартибда ишлаб чиқариш тажрибаси ташкил этиш мумкин: тупроғи ва бошқа шароитлари бир хил бўлган 5-10 гектар ер ажратилади ва тўрт қисмга бўлинади. Шу ернинг учдан бир қисмига йиллик нормадаги ўғитнинг учдан бир қисмини экишдан олдин, учдан бир қисмини эса ғўзанинг шоналаш ва гуллаш даврида солинади. Белгиланган майдоннинг қолган 2-ва 4-қисмларида эса йиллик норманинг учдан бир қисми миқдоридаги суюқ ўғит билан ғўза 2-3 чинбарг чиқарган даврда уч марта озиқлантирилади. Ғўза чинбарг чиқарган ва шоналаган даврдаги биринчи ва иккинчи озиқлантириш вақтида суюқ аммиак қаторларнинг ён томонидан 15-18 ва 20-22 сантиметр узоқликда 3-4 сантиметр чуқурликка солинади. Ғўзанинг гуллаш даврида ўтказиладиган учинчи озиқлантиришда эса, қатор ораларининг ўртасига 8-10 сантиметр чуқурликда суюқ аммиак солинади. Йил давомида ҳар гектар ерга 150 килограмм азот ўғити ишлатиш норма қилиб белгиланади (180 килограмм суюқ аммиак ёки 750 килограмм аммиак суви).

Барча тадбирлар: суғориш, культивация, ҳашаротларга қарши кураш ва бошқа ишлар агротехника қоидаларига қатъий риоя қилинган ҳолда бир вақтда ўтказилади. 1-5 сентябрда ғўзанинг бўйини ўлчаб, кўсакларни ҳисобга олиш мақсадга мувофиқдир.

Пахта ҳосилини ҳисоблаш тажриба участкасининг ҳар қайси қисмида алоҳида-алоҳида ўтказилади. Октябрь, сентябрь ойларида териб олинган ҳосил ва кўракдан чувиб олинган пахта ҳосили ҳам алоҳида-алоҳида ҳисобга олиб борилади ва шу йўл билан ҳар гектарда етиштирилган ҳосил аниқланади.

Шуни айтиб ўтиш лозимки, экиш олдидан ва ғўзанинг ривожланиш даврларида суюқ азот ўғитидан фойдаланиш агротехника жиҳатидан қулай бўлибгина қолмасдан, иқтисодий жиҳатдан ҳам афзалликларга эгадир. Негаки, бу усул ҳамма ерда маъқул топилиб, кенг қўлланилса, бу ўғитни баҳор ва куз даврларида узоқ вақт сақлаб туришга эҳтиёж қолмайди, натижада уни сақлаб туриш учун керакли харажатлардан холи бўлинади.

Ерга суюқ аммиак солишда «Т-11112» маркали У-3 тракторига тиркаб ишлатиладиган машина ҳамда УАБ маркали ДТ-24 тракторига тиркаб ишлатиладиган совет машинасидан фойдаланилади. ДТ-24 тракторига тиркаладиган «Блюнитрошутер» америка машинаси, У-3 тракторига мослаштирилган ПУА-1 ҳамда ДТ-24-3 тракторига тиркаб ишлатиладиган УАВ машиналари ёрдамида эса аммиак суви ишлатилади.

Ҳайдалмаган ерларга 8-10 сантиметр чуқурликда суюқ ўғит солинади, ҳайдалган ерларга эса бу ўғит камида 12 сантиметр чуқурликда солинади, сўнгра дарҳол зигзаг боронаси билан икки марта бороналаниб, кетидан мола босилади. Кучли ёмғирдан сўнг қатқалоқ бўлиб қолган далаларда экиш олдидан ерга суюқ аммиак солишни бу ерларни борона қилиш, молалаш ишлари билан бирга боғлаб олиб бориш мақсадга мувофиқдир.

Суюқ ўғит билан экишгача озиқлантирилган ерларда кейинчалик ғўза шоналаш ва гуллаш даврида 50 килограммдан соф азот ишлатиб, ўсимлик икки марта озиқлантирилиши лозим. Энг сўнгги озиқлантирилиш 20 июлда тугалланиши керак.

Д. МОЛЧАНОВ, Г. ПОПОВ, К. ВАГНЕР, И. ЯРОВЕНКО,
агрономлар.

Трактор-далачилик бригадасининг муваффақияти

Илғор механизатор ўртоқ Э. Ўтбосов Валентин Тюпко методи асосида ишлашга қарор қилиб, 50 гектар ерда ғўзаларни кетмон ишлатмай, узунасига ва кўндалангига парвариш қилиш мажбуриятини олди. Ҳозир шу бригада далаларида иш қизғин авж олди, сифатли шудгерланган ерлар борона қилиниб, кўнгилдагидек текислаб чиқилди, экишга тайёр қилиб қўйилди. Бригада ишчилари маҳаллий ўғит ҳосилни оширишда муҳим омиллардан бири эканлигини яхши тушунадилар, шунинг учун ҳам улар ғанимат кунлардан унумли фойдаланиб, ҳар гектар ерга 10-12 тоннадан гўнг ташиб чиқаришга эришдилар. Бу соҳада ишчилардан Б. Қўшоқова, У. Сариева, З. Бозорбоева, С. Шосанамова, Ж. Деҳқонов, Б. Қўчқоров, Н. Йўлдошев ўртоқлар астойдил меҳнат қилдилар.

Ер ҳам, техника ҳам мавсумга тахт қилиб қўйилганлиги сабабли бригадада режа сими тортиб чигит экиш намунали ўтказилмоқда. Бригада механизаторлари ҳар бир қулай фурсатдан тўла фойдаланишга, экишни қисқа муддатда тамомлашга ҳаракат қилаётирлар.

Бригадада пахтадан ташқари сабзавот ҳам етиштирилади. Бу йил 6 гектар ерга карам кўчатлари ўтқазилган эди. Бу кўчатлар яхши парвариш қилинаётганлиги сабабли гуркираб ўсмоқда. Ишчилар карамни биринчи парваришдан чиқариб қўйдилар.

З. НИШОНОВ,
1-«Оҳангарон» совхозининг 3-бўлими.

Меҳнатсевар йигитларнинг янги мажбуриятлари

Мирза Ортиқовни Чиноз районидаги Оржоникидзе номли колхозда ҳамма ҳурмат қилади. Ўтган йили у ўз агрегатидан тўла ва унумли фойдаланиб, 190 гектар ерга сифатли чигит эккан, 950 гектар ердаги ғўзани культивация қилиб, мўл ҳосил учун курашга муносиб ҳисса қўшган эди. Унинг бу йил ўз зиммасига олган мажбурияти янада юксак. Мирза Ортиқов 210 гектар ерга чигит экиш ва 1100 гектар ердаги ғўзани культивация қилишга аҳд қилган.

Моҳир универсалчи шу кунларда илғор бригада бошлиғи ўртоқ Қураматов бригадаси далаларида чигит экмоқда. Ўз аҳдининг уддасидан чиқиш учун астойдил курашмоқда.

Райондаги «Қизил Октябрь» колхозининг Т. Турдиев, Ч. Жўраев ўртоқлар бошлиқ бригадаларида хизмат қилаётган Пирмат Давлатов ҳам худди Мирза Ортиқов сингари мўл ҳосил учун курашнинг олдинги сафида кетаётир. Ҳар иккала бригадада ўтган йили гектаридан 35 центнердан ҳосил йиғиб олинган эди. Бу йил эса 42 центнердан пахта етиштириш мажбурияти олинган. Шудгорлаш, бороналаш, ер текислаш ишларида бошқаларга намуна кўрсатиб меҳнат қилган Пирмат Давлатов чигит экишда ҳам олдинда бормоқда. У сеялкачи ўртоқ О. Яратов билан биргаликда режа сими тортиб чигит экилаётган майдонларда аниқ квадратлар ҳосил қилишга катта эътибор бераётир.

Илғор Ленин номли, Свердлов номли колхозларда ҳам ғанимат кунлардан тўла ва унумли фойдаланган ҳолда режа сими тортиб чигит экиш давом этаётир. Ленин номли колхозда хизмат қилаётган илғор механизаторлар О. Ғаппоров, А. Пўлатов, А. Боймуродов ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг ерларида чигит экишни барвақт тамомлаб пахтакорларнинг ҳурматига сазовор бўлдилар.

К. ДОВУРБОЕВ, А. ТОҒАЕВ.

Қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашни кучайтирайлик

Март, апрель ойлари ўргимчаккана, шира, трипс ва бошқа қишлоқ хўжалик зараркунандаларининг урчиб кўпайиши ҳамда кенг тарқалиши учун қулай келди. Ҳозирги пайтда йўллар бўйида, ариқлар, зовурлар, далалар атрофидаги уватларда бу ҳашаротлар кўп тарқалмоқда. Янгийўл районидаги Карл Маркс номли колхозда ҳисоблаб кўрилганда 6 мартда бир туп ёввойи ўтда 68 та ўргимчаккана топилган, 17 мартга бориб унинг сони 95 тага етган. Демак, кўриниб турибдики, ўргимчаккана ва бошқа ҳашаротлар кун сайин кўпаяётир, бундай фактни бошқа колхозларда ҳам кўриш мумкин.

Қишлоқ хўжалик зараркунандалари ҳосилни оширишга ёмон таъсир қилишини тўғри ҳисобга олган колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари уларга қарши курашни ҳар тарафлама кучайтириб юбордилар. Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» (раиси ўртоқ Усмонов), Янгийўл районидаги Свердлов номли колхоз (раиси ўртоқ Шораҳмедов), Оржоникидзе районидаги Сталин номли колхоз (раиси ўртоқ Афзалов)ларда далаларни ва ҳашарот тушадиган ҳамма жойларни олдиндан химиявий йўл билан дорилаш, ҳашаротларни тухуми билан қириб ташлашни намунали ташкил этганлар.

Аммо кўпгина колхозлар, айниқса Бўка, Пискент, Гулистон ва бошқа районлардаги бир қанча колхозлар ҳашарот тушган ўтларга, дала чеккаларига заҳарли дори сепишни уюштирмаганлар. Оқибатда шу колхозлар территориясида ҳар турли ҳашаротлар кун сайин кўпаяётир.

Ўз вақтида ва сифатли қилиб дори сепиш, дала чеккаларида ўсган ўтларни чопиб ташлаш муҳим иш эканлигини бир қанча МТСлар ва совхозларнинг директорлари, колхозларнинг раислари, агроном-энтомологлар мутлақо унутмоқдалар. Улар ҳашаротга қарши курашни шу кунларда намунали ташкил этишлари, қишлоқ хўжалик зараркунандаларининг тарқалишига мутлақо йўл қўймаслик учун курашишлари керак.

Бўка районидаги 2-МТСнинг бош агрономи Попов, агроном-энтомологи Цой, 1-Гулистон МТСининг бош агрономи Юсуфхўжаев, агроном-энтомологи Матеркин ўртоқлар қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши кураш ҳозирги кунлардаги энг муҳим вазифалардан бири эканлигини унутмоқдалар, ўзларининг бу соҳадаги вазифаларини ёмон бажармоқдалар, шундай қилиб пахта далалари атрофида ҳар турли ҳашаротларнинг кўпайишига бефарқ қарамоқдалар. Бундай нотўғри муносабатга тезда барҳам бериш, ҳашаротлар топилган ва энди тухум қўйиб кўпайиб келаётган жойларни дарҳол химиявий йўл билан дорилаш, қишлоқ хўжалик зараркунандаларининг кўпайишига сира йўл қўймаслик зарур.

Қишлоқ хўжалик зараркунандаларининг жуда тез кўпайишини унутмаслик керак. Масалан, март ойида ўргимчаккана битта бўлса, майга боргунча у юз минглаб кўпаяди. Ҳар бир ўргимчакканaнинг онаси ўртача 200 тадан тухум қўяди, йил давомида ўргимчаккана 16-18 марта турлайди. Шунинг учун ҳашаротни ҳозирги кунларда, яъни тухум қўйиб урчиётган пайтда батамом қириб ташлаш лозим.

Колхоз ва совхозлар агар ҳашаротга қарши химиявий йўл билан айни кунларда кураш олиб борсалар иш бирмунча кам харажат билан бажарилади. Масалан, шу кунларда 100 гектарли пахта майдони атрофини дорилаб чиқиш учун 10 процент карболинеум сарфланиб, бунинг учун 1600-1800 сўм кетса, агар бу иш ҳозир бажарилмай ғўзалар ўсаётганда қилишга тўғри келганда шунча майдондаги ҳашаротни йўқотиш учун 6-8 минг сўмлик харажат сарфланади. Бунинг устига ғўза ҳашаротдан зарарланиб унинг ривожланиши сусаяди, демак, ҳосил камаяди.

Чигит униб ғўзалар бир-икки қулоқ бўлгунча далалар атрофидаги кўчат ва зовур ҳамда ариқлар бўйидаги ҳашаротларни қириб ташланса ёш ғўза касалланмайди, у ҳашарот тушмай мўл ҳосилли бўлиб етилади. Шунинг учун барча колхоз ва совхозлар, МТСлар ўзларидаги ҳашаротга қарши механизмларни ҳамда ишчи кучларини тўла сафарбар этишлари ва ҳашаротларни тухуми билан шу кунларда батамом қириб ташлашга эришишлари керак.

С. БОНДАРЕНКО.

Чет элларда

БРЮССЕЛДА 1958 ЙИЛГИ ЖАҲОН ВИСТАВКАСИ ОЧИЛДИ

БРЮССЕЛЬ, 17 апрель. (ТАСС махсус мухбири). Бугун Брюсселда 1958 йилги Жаҳон виставкаси расмий равишда очилди. Виставкани очиш маросимида Бельгия бош министри Ван Аккер, сенат раиси Жиллон, депутатлар палатасининг раиси Гюйсманс, Бельгия ҳукумати ва парламентининг аъзолари, Брюсселдаги элчихоналар ва дипломатик миссияларнинг бошлиқлари, виставка миллий секцияларининг бош комиссарлари, савдо-саноат доираларининг намояндалари, жамоат ва матбуот вакиллари ҳозир бўлдилар. Виставкани очиш маросимида Совет Иттифоқидан вакил бўлиб СССРнинг Бельгиядаги элчиси В. И. Авилов, совет секциясининг бош комиссари Д. А. Рижков, Бутуниттифоқ Савдо палатаси президиумининг раиси М. В. Нестеров ва бошқалар ҳозир бўлдилар.

Эрталаб соат 10да виставкани очиш тантанали маросимига Бельгия короли Бодуэн ва король оиласининг аъзолари келдилар. Таклиф этилган меҳмонлар виставканинг «Аудитори-Ум» деган катта концерт залида тўпландилар. Бош министр Ван Аккер королга ва виставка ташкилотчиларига қарата табрик сўзларидан кейин, қисқача нутқ сўзлади. Ван Аккер фан ва техниканинг ғоят тараққий этганлигини, жумладан, ядро энергиясининг кашф этилганлигини ва ядро энергияси саноат фаолиятининг жуда хилма-хил тармоқларида мислсиз революция йўлини очиб берганлигини уқтириб ўтиб, бундай деди: Брюссель виставкасидан кузатилган мақсад — кишиларга уларнинг инсоният бахт-саодати йўлида биргаликда нималар қилганликларини эслатиб ўтиш ҳамда уларни халқлар ўртасида тинчликни таъминлаш йўлидаги ҳаракатларини давом эттиришга ва умумий осойишталик манбаи бўлган социал тараққиётга ёрдам беришга даъват этишдан иборатдир.

Шу билан бирга, деб давом қилди у, виставка ҳар бир кишига ўз қўшнилари билан яхшироқ танишиш, унинг муваффақиятларига баҳо бериш имкониятини туғдиради ва бу билан халқларнинг яқинлашувига ва тинчликни мустаҳкамлашга ёрдам беради.

Бельгия шу нарсага қаттиқ аминдирки, деди Ван Аккер, инсониятнинг тақдирини энг катта ва энг даҳшатли вайрончилик воситаларига эга бўлган халқлар эмас, балки тинчлик руҳида ва ер юзидаги ҳамма кишиларнинг бахт-саодатини ошириш истаги билан ҳаракат қилаётган халқлар бошқара оладилар. Агар виставкага келган ҳамма кишилар халқларнинг бир-бири билан яқинлашуви, улар ўртасида ишончни тиклаш ва бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш асосий ва кечиктириб бўлмайдиган муҳим вазифа эканлигини англасалар, халқимиз ғоят миннатдор бўлади.

Бельгия экономика министри Мотснинг ва Брюссель бургомистри Кореманснинг сўзидан кейин, Бельгия короли Бодуэн Брюссельдаги 1958 йилги Жаҳон виставкасини очиқ деб эълон қилди. Шундан кейин тантанали карнай садолари остида король Бельгиянинг марказий виставка майдонига чиқди. Бу ерда одамлар билан лиқ тўлган трибуналарда жуда кўп меҳмонлар, жаҳон матбуоти вакиллари бор эди. Виставкада қатнашувчи мамлакатларнинг ўнлаб давлат байроқлари баҳор шабадасида ҳилпираб турибди.

Бельгиянинг қаршилик кўрсатиш ҳаракати қаҳрамонлари, иккинчи жаҳон уруши йилларида фашист босқинчиларга қарши курашган қаҳрамонлар ўз байроқларини кўтарган ҳолда, майдон ўртасида саф тортиб турган эдилар.

Король Бодуэн виставка машъалини ёқади. Бельгия ҳарбий ҳаво кучлари самолётларининг биринчи группаси осмонда Б ҳарфи шаклида саф-саф бўлиб баланд учиб ўтади. Булар кетидан самолётларнинг иккинчи группаси учиб, осмонда қора, сариқ ва қизил рангли уч из қолдириб кетади. Бу ранглар Бельгия миллий байроғи рангларидир. Тинчлик символи каптарлар осмонга парвоз қилади, 1958 йилги Жаҳон виставкаси очилди.

СССР нинг Бельгиядаги элчиси В. И. Авилов кундуз соат 1 да Совет павильонига кира беришдаги лентани қирқади ва жуда кўп томошабинларни павильонни кўришга таклиф этади.

В. И. ЛЕНИН АСАРЛАРИНИНГ РУМИН ТИЛИДА НАШР ЭТИЛИШИ

БУХАРЕСТ, 17 апрель. (ТАСС). Руминия Халқ Республикасининг Давлат сиёсий адабиёт нашриёти В. И. Ленин асарларининг 35 томини румин тилида 460 минг нусха босиб чиқарди. Бундан ташқари, В. И. Лениннинг 60 та айрим асарлари 3.365.000 нусха босиб чиқарилди. Шу жумладан «Нима қилмоқ керак?», «Демократик революцияда социал демократларнинг икки тактикаси», «Империализм — капитализмнинг олий босқичи», «Коммунизмда болаларча «сўллик» касали», «Давлат ва революция» деган асарлари босиб чиқарилди.

Бу йил В. И. Ленин асарларининг 36, 37 ва 38-томлари ҳамда Лениннинг бошқа бир қанча асарлари ҳам нашр этилади.

1958 йилда товарлар айирбошлаш ва тўловлар тўғрисида Хитой-Чехословакия битими имзоланди

ПЕКИН, 17 апрель. (ТАСС). Пекинда 1958 йилда Хитой Халқ Республикаси билан Чехословакия Республикаси ўртасида товарлар айирбошлаш ва тўловлар тўғрисидаги битим имзоланди.

Битимда Хитой билан Чехословакия ўртасида товарлар айирбошлашни ўтган йилдагига нисбатан анча кўпайтириш кўзда тутилади. Битимда кўрсатиладики, Хитой Чехословакияга рудалар, чорвачилик маҳсулотлари, озиқ-овқат маҳсулотлари, шойи буюмлар, чой, тамаки, химия маҳсулотлари ва бошқа товарлар етказиб беради. Чехословакия эса Хитойга электростанциялар ва азот ўғити заводлари учун ускуналар, тракторлар, дизель двигателлари, сув насослари, электр генераторлари, турли алоқа воситалари, станоклар ва бошқа саноат товарлари етказиб беради.

ИНДОНЕЗИЯ ҲУКУМАТ ҚЎШИНЛАРИНИНГ ИСЁНЧИЛАРГА ҚАРШИ ҲАРАКАТЛАРИ

ЖАКАРТА, 17 апрель. (ТАСС). Индонезия ҳарбий денгиз флоти қўмондонлиги бугун Марказий Суматранинг ғарбий қирғоғига, исёнчилар марказлари бўлган Паданг ва Букиттинги шаҳарларига жуда яқин жойга ҳукумат қўшинларининг десанти туширилганлигини эълон қилди. Ҳарбий кемалар ва десантчи қисмлар қатнашган операция планга мувофиқ суратда муваффақият билан ўтди. Исёнчилар десант тушириш вақтида озгина қаршилик кўрсатдилар.

Индонезия армияси қўмондонлигининг хабар қилишича, шарқий қирғоқда ҳужум бошлаган ҳукумат қўшинлари Марказий Суматрада муҳим пункт бўлган Килиранджауни ишғол қилдилар. Шундай қилиб, Паданг ва Букиттинги шаҳарларини Жанубий Суматра билан боғловчи йўл кесиб қўйилди.

Ҳукумат қўшинларининг қисмлари Шимолий Суматрада Медандан ҳайдаб чиқарилган Найнголан отрядларини ва исёнчиларнинг тўзғитиб юборилган группалари қолдиқларини қувлаб бормоқдалар. Исёнчилар бу районда деярлик ҳеч қандай қаршилик кўрсатмай қочиб кетмоқдалар.

Шимолий Сулавесида ҳаракат қилаётган ҳукумат қўшинлари тўртта шаҳарни исёнчилардан озод қилдилар. Бу шаҳарлар шу райондаги йирик порт шаҳри бўлган ва илгари озод этилган Донгалага яқин ерда жойлашган.

Швецияда совет полвонларининг ғалабаси

СТОКГОЛЬМ, 17 апрель. (ТАСС). Кеча Стокгольмда кишилар билан лиқ тўлган «Эриксдальс» халлен» спорт залида классик кураш бўйича Совет Иттифоқи терма командасининг биринчи чиқиши бўлди. Жаҳонда кучли командалардан бири бўлган Швециянинг терма командаси совет командасига қарши курашди.

Совет спортчилари 5:3 ҳисоби билан ғалаба қилдилар. Совет полвонлари уч учрашувни (О. Караваев, В. Сташкевич, И. Коршунов) ютдилар, тўрт ўйинни durang қилдилар ва бир учрашувни ютқаздилар.

Совет ёнғиндан сақлаш органларининг 40 йиллигига бағишланган йиғилиш

17 апрелда Тошкентда совет ёнғиндан сақлаш органларининг 40 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди. Бу йиғилишда шаҳар жамоатчилигининг вакиллари, ёнғиндан сақлаш органларининг ходимлари қатнашдилар.

«Ўтга қарши кураш юзасидан давлат чораларини ташкил қилиш тўғрисида» В. И. Ленин томонидан декрет имзоланган куннинг 40 йиллиги тўғрисида Ўзбекистон ССР Ички ишлар министри Т. А. Жалилов доклад қилди.

Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари И. Р. Арнаутов, «Ташсельмаш» заводининг фрезеровшчиги М. И. Черноглазов, Тошкент шаҳар комсомол комитетининг секретари Д. Шарипова, Тошкент молия-иқтисод институтининг ўқитувчиси В. М. Криловлар ёнғиндан сақлаш органлари ходимларини табрикладилар. Йиғилишда Ўзбекистон ёнғиндан сақлаш органлари ходимлари номига келган табриклар ўқиб эшиттирилди. (ЎзТАГ).

БИЗГА ЁЗАДИЛАР

ЯНГИ ДАВОЛАШ МУАССАСАЛАРИ

Бекобод шаҳридаги қишлоқ хўжалигини механизациялаш мактаби ва ўрмон хўжалиги поселкасида медицина пунктлари очилиб, ишга туширилди.

Шунингдек Верхне-волинск районидаги «Социализм» совхозининг 4-бўлимида ҳам 20 койкали шифохона ва 5 койкали туғруқхона очилиб, совхоз ишчиларига хизмат қила бошлади.

Б. Тайкенов, Т. Маматқулов.

ШОФЕРЛАР КУРСИ

Алимкентдаги 46- автобаза ҳузурида ташкил қилинган 3 ойлик шоферлар курсини ўтган йили 26 киши тамомлаб, шоферлик гувоҳномасини олган эди. Улар турли жойларда шофер бўлиб ишлаб келмоқдалар. Ҳозир бу курсда ўрта маълумотли 30 киши ўқимоқда.

Р. Ниёзов.

КОЛХОЗЧИ ХОТИН-ҚИЗЛАР УЧУН

Тошкент районидаги «Коммунизм» колхози правлениеси хотин-қизлар учун клуб ҳузурида бичиш-тикиш тўгараги ташкил қилди ва тикув машиналари сотиб олинди. Ўқиш бир йил давом этадиган тўгарак машғулотига 35 хотин-қиз қатнашмоқда.

Т. Раҳимов.

ЯНГИ УЙЛАРГА КЎЧИБ КИРДИЛАР

Олмалиқ шаҳридаги Олтинтопган рух-қўрғошин комбинати ишчи-хизматчиларидан 40 киши янги уйларга кўчиб кирдилар. Барча қулайликларга эга бўлган бу янги уйлар архитектура жиҳатдан содда, аммо чиройли қилиб қурилган. Бундан ташқари «Алмаликсвинецстрой» трестига қарашли 1-қурилиш бошқармаси коллективи 14 ва 16 кварталларда бешта янги уй-жой биноси қуриб, яқинда фойдаланишга топширди.

Б. Тожибоев.

Брюссель виставкаси учун кинофильм

ЛЕНИНГРАД, 18 апрель. (ТАСС). Ленинграддаги илмий-оммабоп фильмлар студияси Брюсселдаги Халқаро виставкада кўрсатиш учун бир неча киноочерк ишлаб чиқарди. Булардан бири — «Совет Иттифоқининг ўрмон бойликлари» деб аталади. «Тушириш-кўтариш ишларини механизациялаштириш» деган киноочерк нефть саноатидаги ҳозирги замон техника тўғрисида ҳикоя қилади. Яна бир очерк СССРда яратилган ва Бокудаги нефть конларида қўлланилаётган электр пармалаш машинасига бағишланган.

Студияда «Совет Иттифоқининг радиотехника саноати» деган кинофильм устидаги ишлар тугалланмоқда. Бу фильм ҳам Брюссель виставкасида кўрсатиш учун тайинланган.

Пионерлар саройининг спектакли

Яқинда Островский номли пионерлар саройи бадиий ҳаваскорлик драм тўгарагининг қатнашчилари Ҳамза номли театр биносида «Жазоир менинг ватаним» спектаклини тамошабинларга кўрсатдилар. Спектаклни тўгарак раҳбари Учқун Раҳмон саҳнага қўйган. Пьесадаги асосий ролларни тўгарак ҳаваскорларидан Эргаш Тўраев (Ҳамид Сираж), Гулсара Абдуқодирова (Айни), Аббос Мирзахмедов (Умар), Дилбар Абдураззоқова (Фотима), Элбурс Муҳаммеджонов (Муҳаммад) ва Муаззам Аминова (Зулфия) муваффақиятли ижро этиб, тамошабинларнинг ҳурматига сазовор бўлдилар.

Суратда: спектаклдан бир кўриниш.
Р. Альбеков ва С. Нурму ҳамедов фотоси.

БИРИНЧИ РОЛЬ

М. Турсунхўжаев фотоэтюди.

Олимларнинг илмий кузатишлари

Ўзбекистон ССР фанлар академияси зоология ва паразиталогия институтининг умуртқали ҳайвонларни ўрганиш лабораториясида профессор Т. Зоҳидов ва биология фанлари кандидати Х. Солиҳбоев раҳбарлигида фойдали ҳайвонларни ўрганиш юзасидан катта илмий-текшириш ишлари олиб борилмоқда.

Илмий ходимлар 1953 йилда Озарбайжон ССР дан келтирилган қимматли мўйна берувчи енот номли ҳайвонни синчиклаб ўрганиш натижасида уни республикамиз шароитида кўпайтириш мумкин деган хулосага келдилар ва енотни Бўстонлиқ тоғларига қўйиб юбордилар. Яқинда бир группа илмий ходимлардан иборат экспедиция у ерга бориб енотнинг янги шароитга яхши мослашаётганини аниқлади. Энди уни Паркент тоғларида ҳам кўпайтириш мўлжалланмоқда.

Шунингдек, 1951 йилда АҚШ дан келтирилган нутрия деган ҳайвонни Ўзбекистон шароитига мослаштириш устида кузатиш ишлари олиб борилаётган эди. Уни кўпайтириш мақсадида сунъий равишда махсус жойда сақланди. Лекин бу яхши натижа бермагач, олимлар бошқа йўлларни ахтара бошладилар. Кўпгина тажрибалар натижасида нутрия табиий шароитда тез ривожланиб, кўпайиши мумкин эканлиги аниқланди. Ҳозир нутрия Сирдарё атрофидаги махсус кўлчаларда сақланиб, уни кўпайтириш тадбирлари кўрилмоқда. Бундан ташқари Ленинграддан келтирилган аъло сифатли мўйна берувчи қора-кулранг тулкиларни ҳам Ўзбекистон шароитига мослаштириш устида кенг тадқиқот ишлари олиб борилмоқда.

Лаборатория илмий кучларининг республикада мўйна ресурсларини кўпайтириш юзасидан олиб бораётган текшириш ишлари ижобий натижалар бермоқда.

Х. ШАРИПОВ.

ГУЛЗОРДА

Бир шўх қизча адаси билан,
Сайр этаркан, гулзор оралаб,
Узмоқ учун югурди бирдан,
Бир чиройлик гулни мўлжаллаб.

Шошиб дерди дадаси қизга:
— Қайт орқангга, қайтгил
Орзигул!
— Енингизга бораман тезда,
Шошмай туринг, узиб олай гул.

Қулоқ солмай дада сўзига,
Бораверди гул томон аста,
Югурганча ота қизига
Икки хатлаб етди бирпасда.

Қиз ялинди гулга интилиб.
«Олиб беринг, етмайди бўйим».
Дадаси дер, насиҳат бериб,
«Гул узишни билма сен ўйин!»

Гул шаҳарнинг кўрки, баҳори,
Узма уни эл баҳра олар.
Сайр этабер, кўплар қатори,
Гулчи кўрса, беҳад қувонар.

Раҳима ҚОСИМХЎЖАЕВА.

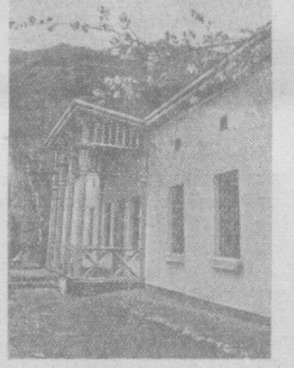

Бўстонлиқ районидаги Бурчмулла дам олиш уйи йил сайин кенгайтирилмоқда. Бу йил яна бир янги корпус қурилди. **Суратда:** янги бинонинг кўриниши.
Г. Кацаринис фотоси.

ҲАР ТЎҒРИДА

Заҳарли дарахт

Панама канали бўйида узоқларга чўзилиб кетган дарахтзор бор. Бу дарахт ботаника фанида «гиппомане манцинелла» номи билан машҳурдир. Уни Мексика, Венесуэла, Гвиана, Пуэрто-Рико ва Флоридада ҳам учратиш мумкин.

Мазкур дарахтнинг меваси, шунингдек барглари, шохчалари ва танасидаги сув таркиби жуда заҳарлидир. Муҳофаза кийимлари, резина плашч, маска ва қўлқопсиз бу дарахтга тегиш уёқда турсин, ҳатто яқин келиш ҳам хавфлидир. Бу дарахтнинг шохларидан оқиб тушган бир томчи сув киши баданида пўрсилдоқ пуфакча, анча маҳалгача қайтмайдиган шиш ҳосил этади, қўлларни эса вақтинча паралич қилиб қўяди.

Манцинелланинг танаси жуда қадрланади. Чунки ундан қиммат баҳо мебель тайёрланади. Аммо бу дарахтдан мебель ясаганда жуда эҳтиёт бўлиш зарур. Ўрмон кесувчилар бу дарахтни ағдаришдан олдин унинг атрофига гулхан ёқадилар. Олов дарахтнинг барги ва пўстлоғини куйдиради, ҳамда танасини қуритади. Дарахтни арралашда ҳам ниҳоятда эҳтиёт бўлинмаса дарахт танаси таркибидаги сув ёки қипиқ сачраб киши баданини жароҳатлаши, кўзга тушса вақтинча кўр қилиши мумкин.

Дарахт танаси роса қуритилгандагина зарарсиз бўлади. Денгиз ва дарёлар ёқасидаги қумлик тупроқларда ўсувчи бу заҳарли дарахтнинг бўйи 3 метрдан 15 метргача бўлади.

Комсомолнинг 40 йиллиги шарафига спартакиада

Ҳозир бутун мамлакат бўйлаб совет ёшлари ВЛКСМнинг 40 йиллигига қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар. Ана шу тарихий кун муносабати билан ҳарбий-амалий спорт турлари бўйича май-сентябрь ойлари ичида комсомол ва ёшлар спартакиадаси ўтказилади.

Бу спартакиадага ҳамма жойда тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш даврида ёшлар ўртасида оммавий-мудофаа ишларини тубдан яхшилаш, ҳарбий-амалий спорт турларини ривожлантириш, бу ишга кўплаб комсомол-ёшларни жалб этиш, рекордчилар сонини кўпайтириш ва комсомол ташкилотлари билан ДОСААФ жамиятлари ўртасида алоқани мустаҳкамлаш кўзда тутилади.

Спартакиада тўрт этапдан иборат бўлиб, май, июнь, июль ва август, сентябрь ойларида ўтказилади. Комсомол ва ёшлар отиш, граната ирғитиш, ПВО комплекси, чопиш, мотокросс, авиомодель каби ҳарбий-амалий спорт турлари бўйича мусобақалашадилар.

Дастлабки уч этапда ғолиб чиққан область спортчилари август, сентябрь ойларида бўладиган Бутуниттифоқ спартакиадасининг финал мусобақаларида қатнашиб, ўз маҳоратларини намойиш қиладилар.

Тошкент областида спартакиадага тайёргарлик кўрувчи ташкилий комитет ўз йиғилишида мусобақаларни ўтказиш планини тасдиқлади ва тайёргарликни намунали ўтказиш юзасидан муҳим тадбирлар белгилади. Спартакиадани тайёрлаш ва ўтказиш учун районларда комсомол ва ДОСААФ ташкилотлари ходимларидан иборат ташкилий комитет, бош судья коллегияси ва спорт турлари бўйича судьялар коллегиялари тузиш зарур. Ҳар бир ташкилий комитет спартакиада ўтказишнинг аниқ планини ишлаб чиқиши ва шу план асосида ишни ташкил этиши керак.

А. ЕВСТИФЕЕВ,
Тошкент область ДОСААФ комитетининг старший инструктори.

СПОРТ ГИМНАСТИКАСИ БЎЙИЧА СССР ЧЕМПИОНАТИ

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги физкультура ва спорт комитетида матбуот конференцияси

17 апрелда Москвада, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Физкультура ва спорт комитетида спорт гимнастикаси бўйича мамлакат биринчилиги учун ўтказиладиган мусобақага бағишланган матбуот конференцияси бўлди. Чемпионатнинг бош судьяси Н. Н. Миронов 18 апрелда бошланадиган мусобақалар тўғрисида ахборот берди.

В. И. Ленин номидаги Марказий стадионнинг спорт саройида мамлакатимизнинг 150 дан ортиқ энг кучли гимнастлари беш кун давомида гимнастиканинг алоҳида турлари бўйича мусобақалашадилар. Бу мусобақаларда тажрибали, кўпгина халқаро мусобақаларнинг қатнашчилари бўлган москвалик Софья ва Валентин Муратовлар, Л. Латинина (Киев), Т. Манина (Ленинград), П. Астахова (Сталино), П. Столбов (Москва) Ю. Титов (Киев), А. Азарян (Ереван) ва бошқа спортчилар билан бирга кўпгина ёш гимнастлар ҳам иштирок этадилар. Улар орасида 16 ёшли И. Первушина (Воронеж), Л. Петухова (Москва), Р. Таплиевская (Харьков), Л. Семушкина (Киев), В. Лесицкий ва А. Кулаков (Москва), А. Нариманов (Тбилиси), Л. Ушаков (Тула), Н. Панкратьев (Тошкент) ва бошқалар бор.

СССР чемпионатига бўлган қизиқишнинг кучли бўлишига яна бир сабаб шуки, июль ойининг биринчи ярмисида спорт гимнастикаси бўйича жаҳон биринчилиги учун мусобақалар ўтказилади. Бундай мусобақалар ҳар 4 йилда бўлиб туради. Бу йил жаҳон чемпионати Москвада ўтказилади. Халқаро мусобақаларда қатнашиш учун 25 мамлакат спортчиларидан аризалар тушди.

Совет гимнастларининг СССР биринчилиги учун мусобақалари бўлажак жаҳон чемпионатига кўриладиган генерал репетиция деса бўлади.
(ТАСС).

ФИНЛЯНДИЯ ЁЗУВЧИЛАРИНИНГ ЎЗБЕКИСТОНДА БЎЛИШИ

Совет ёзувчилар союзининг таклифига мувофиқ СССРда меҳмон бўлиб турган Финляндия адабиётчилари делегацияси аъзоларидан бир группаси Ўзбекистонда тўрт кун меҳмон бўлгандан кейин, 18 апрелда Тошкентдан Москвага самолётда учиб кетди. Группага Финляндия Ёзувчилар союзи правлениесининг аъзоси Тоумас Анхава жаноблари бошчилик қилмоқда.

Чет элдан келган меҳмонлар Тошкентда республиканинг кўзга кўринган прозачилари, шоирлари, драматурглари ва танқидчилари билан учрашдилар ва суҳбатлашдилар, бир қанча маданий-оқартув муассасаларида ва ўқув юртларида бўлдилар. Улар Тошкент тўқимачилик комбинатининг иши билан танишдилар.

Делегация аъзолари Самарқандга бордилар, у ерда тарихий ёдгорликлар билан ва шаҳарнинг ҳозирги ҳаёти билан қизиқдилар.

Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениеси меҳмонлар шарафига қабул маросими ўтказди. Қабул маросими самимий ва дўстона вазиятда ўтди. (ЎзТАГ).

Телевизор Экранида

19 АПРЕЛДА

19.30 Кичик ва ўрта ёшдаги болалар учун «Телевиджон» деган тўртинчи эшиттириш.
20.00 Киножурнал.
20.10 Ўзбек тилида адабий эшиттириш: ёзувчи Уйғун ҳақида телеочерк.
20.40 Бадиий фильм. — «Униси бўлмаса буниси».

ШАХМАТ

СССР биринчилиги учун

А. Грушевский иккинчи ўринда бормоқда

Олмаота шаҳрида шахмат бўйича СССР биринчилиги учун ўтказилаётган зонал мусобақа борган сари кескин тус олмоқда. 11-турда мастерликка кандидат Грушевский Каражаевни (Туркманистон) таслим бўлишга мажбур қилди. Қозоғистонлик Уфимцев ўз фигуралари билан жиддий тазйиқ қилиш натижасида Нурмамедов устидан ғалаба қозонди. Муҳиддинов Усмоновни (Тожикистон), спорт мастери Жуховицкий (Молдавия) Мухинни, Бирбрагер Валиевни (Туркманистон), Гусев (Тожикистон) Кудряшевни (Қирғизистон), Гитерман (Молдавия) Голякни (Қозоғистон), Тожикистон чемпиони Говбиндер Носковни (Қозоғистон), Сливин (Қирғизистон) Старостинни ютди. Сарваров—Каталимов партияси ҳар икки томоннинг қўли баравар бўлган ҳолда кечиктирилди.

12-турда Грушевский Кудряшевни, Муҳиддинов Каталимовни, Гусев Валиевни, Голяк Сарваровни, Носков Гитерманни, Старостин Говбиндерни ютди. Усмонов—Мухин учрашуви дуранг бўлди. Уч партия кечиктирилди.

12 турдан сўнг Уфимцев (10 имкониятдан), Грушевский (12 имкониятдан) 9 тадан очко олиб, Жуховицкий 8,5 очко ва Гусев 8 очко тўплаб олдинда бормоқдалар.

Суратда: учувчи-инструктор **Мария Хромова** навбатдаги учувдан қайтиб келди.
В. Панов фотоси.

ФУТБОЛ

«ПАХТАКОР» КОМАНДАСИ ЮТҚАЗДИ

Кеча Тошкент «Пахтакор» командаси ўз майдонида Свердловск ҳарбий офицерлар клуби (СКВО) футболчилари билан учрашди. Футбол бўйича «Б» классда мамлакат биринчилиги учун курашаётган бу икки команда ўз зонасидаги энг кучли коллективлардандир.

Ўйиннинг бошиданоқ меҳмонлар тўпни қисқа ва аниқ оширишлари, чаққон ҳужум қилишлари натижасида тошкентликларни эсанкиратиб қўйдилар.

Тошкентликларнинг уюшқоқсизлигидан фойдаланган свердловскликлар биринчи таймни 2:0 ҳисоби билан якунладилар.

Иккинчи таймнинг биринчи минутида 11 метрлик штрафда Мақсудов бир тўп киритади. Ҳисоб 2:1. Ўйин жуда қизғин тус олади. Меҳмонлар «Пахтакор» командасининг устма-уст ҳужумларини усталик билан қайтарадилар ва ўзлари яна бир тўп киритадилар.

Шундай қилиб «Пахтакор» командаси 1:3 ҳисоби билан ютқазди.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

УЧ КИШИ ҚОЛДИК

Авиаинженер Анант Шридар КАРНИКнинг ҳикояси

Кўзимни очганимда юлдузлар сўнган экан. Соат олти бўлай деб қолган. Тонг шабадаси кўтарган тўлқинлар пастда қаердадир жимгина чайқалади. Шу пайт палубанинг нариги чеккасидан келган ғалати бир товуш эътиборимни тортди. Энди ухлагим келмади, таёққа суяниб, товуш келган томонга қараб оқсоқланиб йўл олдим. Яқинроқ келиб бортнинг нариёғида турган тўрт қайиқни кўрдим: уларнинг иккитаси катта қирғоққа, қолган иккитаси эса баланд қояли қирғоққа кетаётган экан. Менинг олдимда «Дампьер»дан яна иккита қайиқ туширишди. Кеча кечқурун офицернинг «Кемамиз эрталабдан ҳалокатнинг бошқа қурбонларини излашга киришади» деган сўзлари эсимга тушди. Ҳа, ҳечқандай шубҳанинг бўлиши мумкин эмас: излаш бошланди.

— Лекин барвақт турибсиз!,— яқин жойдан эшитилди таниш бир овоз.

Орқамга қарасам, гапларини ҳозиргина мен эслаб турган офицер экан. У олдимга келиб, янги жойда қалай ухладингиз, деб сўради.

— Раҳмат, ёмон ухлаганим йўқ, — жавоб бердим мен. — Лекин жуда кеч ўрнимдан турдим деб афсусланаяпман. Афтидан, қидириш операцияси бошланибди шекилли.

— Янглишмадингиз, — деди офицер, — ҳозир мен ҳам ҳалокат юз берган жойга кетаман.

— Мени ҳам ўзингиз билан бирга олиб кетмайсизми? Мен ўша жойни аниқ биламан.

— Биз куни бўйи денгизда бўламиз. Кемада қолганингиз маъқул,— маслаҳат берди офицер. — Сиз шундоқ ҳам қийналгансиз.

Мен ёлвориш бефойдалигини тушундим, «Кашмир маликаси» нинг парчалари қаерда бўлиши мумкинлигини офицерга айтиб, қидириш ишида муваффақият тиладим.

Офицер ўтирган қайиқ «Дампьер» дан энди узоқлашган ҳам эдики, олдимга доктор Корни келди. Соғлигимни сўраб, яраларимни боғлатиш учун кема госпиталига киришни таклиф қилди.

— У ерда ўз дўстларингизни кўрасиз, — деди у.

Госпиталда Дикшит билан Патхакни учратиб, беҳад суюндим. Бирининг қўли боғлиқ, бирининг қўли гипсланган бўлишига қарамай, иккови ҳам соппа-соғ, ҳатто хурсанд кўринади. Доктор Корни мени медикаментлар қўйилган яшик олдига олиб келиб, ўтиришга таклиф қилди, кейин бошимдан, қўлимдан, оёғимдан бинтларни еча бошлади. Яраларимни синчиклаб кўздан кечириб, уларга қандайдир дори суртди ва янги бинт боғлади.

— Ана энди кўнгилларингга сиққунча дилкашлашаверинглар, — деди доктор, уччаламизга меҳрибонлик ва ҳамдардлик билан боқиб.

Дикшит ва Патхак билан икки соатча чақчақлашиб ўтирганч, каюткомпанияга тушдим. Офицерлар овқатланиб бўлиб, баъзилари газета ва журналларни варақлаб ўтиришган экан. Мен ҳалиги қайиқларни кемадан тушириш пайтида ҳозир бўлган лейтенантнинг ёнига ўтириб, қутқариш ишларининг бориши билан қизиқаётганимни айтдим. Лейтенант Хьюзнинг водолазлик ишидан хабардор эканлигини билиб, ундан сўрадим:

— Самолет ётган ерга тушишнинг иложи борми? Самолет кабиналарида неча киши қолганлигини ва неча киши океан юзига сузиб чиққанлигини фақат шу йўл билан билиш мумкин-ку, ахир.

— Мен ҳам шундай қилсак деб ўйлаб турувдим, — жавоб берди лейтенант, — лекин ҳозир бошқа бир давлатнинг сувидамиз, бинобарин Индонезия ҳукуматининг рухсатисиз сув остида қидириш ишларини бошлашга ҳақимиз йўқ.

Бахтимизга, шу пайт ёш матрос кириб, лейтенантга рухсат олинди, деб хабар берди.

— Хўп бўлмаса, мен кетдим, — деди офицер менга қўлини чўзиб, кейин ёш матроснинг кетидан каюткомпаниядан чиқди.

Мен бир варақ қоғозга «Кашмир маликаси»нинг пилот кабинаси билан пассажирлар кабинаси қандай жойлашганлигини чизиб бердим ва уни лейтенант Хьюзга топшириш учун кема командири капитан Роуга бердим.

Госпиталга, дўстларим олдига қайтиб келганимда соат ўн бир бўлиб қолган эди. Суҳбатимиз яна ҳам қизиб кетди.

Лекин, лейтенант Хьюзнинг кўққисдан кириб келиши суҳбатимизни бўлди. У ҳозир оғир иш қилиб, жуда ҳолдан тойгандек эди.

Лейтенант, сув остидаги қидириш ишларининг натижасини интизорлик билан кутаётганимизни билиб, бизга хабар бергани келган эди.

— Денгиз тубига тушиб, — сўзини бошлади у, — дарҳол самолётнинг қандайдир катта бир қисмини топдик. Унинг остида учта мурда ётган экан. Бирининг чўнтагидан Декунха номига ёзилган ҳужжатлар топдик. Иккинчи мурданинг бармоғидан олган узукдаги ёзувга (исми, фамилиясининг бош ҳарфларига) қараб бу узук Пиментаники эканлигини аниқладик. Учинчи мурданинг кимлигини ҳеч ҳам билиб бўлмади...

Қолган қайиқлар қидиришдан жуда кеч, тунда қайтиб келди. Денгизчилар шу райондаги ҳамма қирғоқларни роса ахтаришибди, лекин ҳеч нарса топиша олмабди. Агарда, биздан ташқари, «Кашмир маликаси» экипаж аъзоларидан ёки пассажирлардан бири омон қолганда, маҳаллий аҳоли денгизчиларга айтган бўларди, албатта. Лекин оролда яшовчиларнинг кўпи ҳатто юз берган ҳалокатдан ҳам бехабар эди. Қалбимиздаги энг сўнгги умид учқунлари ҳам сўнди: биз фақат уч киши қолганимизни, шу жумладан, биз Декунха деб ўйлаган киши ҳам ўша даҳшатли кунда ҳалок бўлганлигини тушундик.

Кечки овқатдан кейин, соф ҳаводан нафас олиш учун юқори палубага чиқдим. Тун қўйнига кирганимизни ҳам билмай қолдик. Ой шундай ёруғ эдики, ҳатто китоб ўқиш мумкин эди. Ғир-ғир эсиб турган шабадада аста чайқалиб турган сокин денгиз сувида ой парчаси ялтюлт қилиб кўзга ташланарди.

Менинг олдимга офицерлардан бири келиб, бугун жойингизни қаерга солиб берайлик, деб сўради.

— Иложи бўлса кечаги жойга,— жавоб бердим мен ўйлаб ўтирмай.

Офицер экранга ўхшатиб осиб қўйилган чорси қора матога маънoли ишора қилиб, деди:

— Ана унинг орқасида уч мурда ётипти.

(ДАВОМИ БОР).

(Боши газетанинг 2, 5, 9, 14, 18, 19, 23 март, 4, 6, 8 ва 16 апрель сонларида).

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА— 20/IV да кундуз ва кечқурун **Айтсам тилим куяди, айтмасам дилим.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Сатира, юмор ва қизиқчилик кечалари,** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **А. Тошканбоев** раҳбарлигида **ўзбек дорбозлари** ва бошқа номерлар. Якшанба куни 3 марта тамоша кўрсатилади.

«ИСКРА» — 1 ва 2-залда кундуз соат 3-40 минутгача, кеч 5 дан ҳамма залда **Ҳақиқатни айтаман,** 3-залда кундуз 4-20 минутгача **Тўрт киши.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз ва кечқурун янги киноповесть **Ҳаёт остонасида,** кеч соат 8 да **Ҳақиқатни айтаман.**

Тошкент шаҳар, Октябрь район, 6-участка халқ суди билдирадики, Абдураҳмон Латипович Исҳоқов номида бўлган Октябрь район, 1-оқлон, 17-массивдаги 71-сон участкадан 4,54x4,60 ва 2,55x4,60 квадрат метрли, 2 хонали, тахта полли, тунука томли, плановой, инвентаризация ҳисобида нархи 13.660 сўм 50 тийинлик уй юқорида кўрсатилган адресда **1958 йил 24 апрель кундуз соат 11 да**

ОЧИҚ САВДО БИЛАН СОТИЛАДИ

Савдога иштирок қилишни истаган кишилар турар жойларидаги райкомхоздан ҳовли ва янгидан олинган участкалари бўлмаганлиги ҳақида справка олиб келишлари керак.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 136, Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040. Қишлоқ хўжалик бўлими — 135. Саноат ва транспорт бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156. Маҳаллий ахборот бўлими — 132. Секретариат — 115,50. Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 05340 «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. № Б-455.